

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

DIN SUMAR :

**Pe Marte
în 1982 ?**

**Ritmuri ale
inteligenței
și sănătății**

A căzut o stea

Citiți în pag. a 5-a:

**Mastroianni
între Giovanna
și Maşa**

30

ANUL XXV,

(1271)

25 IULIE 1969

PARODII

O dispută științifică...

Un trimis al revistei „Literatur-naia Gazeta” a avut o convorbire cu doi dintre cei mai renumiți oameni de știință ai timpului nostru: profesorii Pietro Kavardak și Pierre Kavardanski, cărora le-a luat un interviu în legătură cu una din cele mai arzătoare probleme ale vremii noastre: „Va putea omul să-și păstreze nasul?”.

De la bun început, Pietro Kavardak s-a referit la lucrarea sa capitală: „La ce folosește nasul?”, care, după părerea autorului, nu mai lasă nici cea mai mică îndoielă unui cititor atent: „Oamenii de astăzi n-au nevoie de nas”.

— Cu atât mai mult, cu cât nasul n-are nici o perspectivă de viitor, a adăugat profesorul Pietro Kavardak.

În continuare, plin de bunăvoință, el s-a declarat de acord să comenteze teoria sa pe înțelesul tuturor.

— Într-adevăr, a declarat Pietro Kavardak, privim cu ochii, auzim cu urechile, vorbim cu limba, dar ce facem cu nasul? Răsuflăm? Dar asta se poate face la fel de bine și cu gura. Mirosim? Ei și? Dar mai ales — de ce? Se știe că animalele își caută hrana și își adu-mecă dușmanii cu ajutorul mirosului. La fel de bine se știe însă că omul nu-și alege menu-ul de pe listele de bucate cu ajutorul mirosului („ci poate, mai degrabă, orientându-se după preț), iar banii n-au miros”, a adăugat profesorul, în treacăt, glumind). De asemenea, se știe prea bine că omul nu-și adu-mecă vrăjmașii cu ajutorul mirosului. („Altfel, colegii mei nu mi-ar fi permis să mă apropiu de acest for universitar”, a glumit el din nou).

Afirm chiar, a continuat Pietro Kavardak, că nasul e o adevărată nenorocire în box și, în genere, în lupte. Și întrucât un bărbat adevărat din zilele noastre nu poate trăi fără a lupta, concluzia se impune de la sine.

În ce privește femeile, acestora le va fi mai greu să se dispenseze de nas, întrucât, după părerea lor, nasul este un atribut indispensabil al frumuseții. Evident, argumentul nu merită o replică științifică. Moda nasurilor este, ca orice modă, trecătoare. E de ajuns, de altfel, să comparăm nasul Venerei din Milo cu nasul lui Brigitte Bardot, care întrunește, astăzi, unanime sufragii, pentru a ne convinge că moda nasului este pe cale de dispariție.

Avem, deci, toate motivele să conchidem că nasul este pe cale de dispariție. Profesorul Pierre Kavardanski a fost, însă, de cu totul altă părere.

— Cu tot respectul pe care-l am pentru colegul meu, ne-a declarat el, zîmbind amabil, nu pot să nu constat că nu-i nevoie de un nas prea fin spre a-ți da seama a ce miroase teoria domnie-sale. Ea miroase a pesimism și a neîncredere în viitor, a pragmatism, existențialism și newtonism. Raționați singur: cînd avem neplăceri, nu ne aducem, oare, totdeauna aminte de înțelepciunea populară? „Nu-mi miroase a bine”. Unde ar ajunge omenirea cu teoria profesorului Kavardak?

Ca să nu mai stărui asupra confuziilor lingvistice pe care le-ar declanșa o eventuală dispariție a nasului. Ce nume, de pildă, ar da lingviștii consoanelor nazale? Lingviștii nu sînt și ei oameni? Nu trebuie să fim seama și de întereșele lor?

Așa încît, a declarat în încheiere profesorul Kavardanski, sînt ferm convins că mult stimatul meu coleg își va păstra și el nasul.

Vladimir Leibson

Anatoli Nikiel:

Ascultînd muzică

...Și citeva anecdote de inspirație științifică

— Nu pot să-mi găsesc un colaborator ca lumea, i s-a plins, într-o zi, Edison lui Einstein. În fiecare zi se prezintă tot felul de tineri, însă nici unul potrivit.

— Dar cum îi încerci? I-a întrebato Einstein.

Edison i-a întins o listă cu întrebări: — Cine o să răspundă la ele, rămîne la mine.

„Cite mile sînt de la New York la Chicago?”, citi Einstein și murmură: „Se poate afla într-un mers al trenurilor”. „Din ce se face oțelul inoxidabil?”. „Se poate afla dintr-un manual de specialitate”, își dădu cu părerea Einstein. Apoi, trecînd cu privirea și peste celelalte întrebări, îi spuse lui Edison:

— Nu mai aștept răspunsul dumneavoastră; renunț la post.

Într-o seară, Rutherford trecu pe la laboratorul lui. Deși era tirziu, unul din nenumărații lui elevi continua să lucreze.

— Ce faci, așa de tirziu? îl întrebă savantul.

— Lucrez, se auzi răspunsul.

— Dar ziua, ce faci?

— Lucrez, evident.

— Și dimineața, devreme, tot lucrezi?

— Da, domnule profesor, lucrez din zori, confirmă discipolul, așteptînd lauda maestrului.

Dar Rutherford se întunecă la față, și-l întrebă, nervos:

— Ascultă, dar cînd gîndești?

Bohr, savantul de renume mondial, își bătuse o potcoavă în pragul casei, socotînd că ea aduce noroc. Văzînd-o, un vizitator exclamă:

— Se poate ca un savant faimos ca dumneavoastră să creadă că o potcoavă în fața ușii aduce noroc?

— Nu, îi răspunse Bohr, evident, eu nu cred de loc că-i așa. E o prejudecată. Dar, știți, se spune că potcoava aduce noroc chiar și celor care nu cred.

James Franck, fizician american de origine germană (laureat al Premiului Nobel în 1925), a povestit, într-o zi, unui prieten:

— Într-o noapte l-am visat pe regretatul Karl Runge (celebru matematician german) și l-am întrebato: „Cum o duceți pe lumea cealaltă? E adevărat că

acolo sînt cunoscute toate legile fizicii?” Și mi-a răspuns: „Aici ai dreptul să alegi: poți să știi totul sau numai ceea ce se știe pe Pămînt. Eu am ales ultima variantă, pentru că, altfel, ar fi fost foarte plicticos”.

SCRITORII ÎN INTIMITATE

Acasă la Georges Simenon

Criticul leningrădean Eleonora Sreier, care pregătește o monografie despre opera lui Georges Simenon, a fost invitată scriitorului și a petrecut două săptămîni în casa acestuia. Iată citeva impresii, culese cu acest prilej:

La șapte kilometri de Lausanne, satul Epalinges se respiră pe coline înverzite. Pe una din aceste coline, în mijlocul unei grădini cu multă iarbă, se înalță o casă albă cu etaj. În fața casei, statuia în bronz a unui bărbat scund, cu pălărie, cu paltonul pe umeri, cu bocanci grei și o pipă în mînă. Este copia unei statui ridicată în 1966 în orașul Delfzijl din Olanda, în cinstea comisarului Maigret, personaj literar de faimă universală.

Am petrecut cincisprezece zile la părintele spiritual al lui Maigret, cum îl numesc elvețienii pe autorul celebrului personaj. Dar chiar de la primele minute petrecute în casa acestuia apeiți impresia că totul, pînă la cel mai mic amănunt, a fost conceput pentru a i se asigura scriitorului cele mai bune con-

cartea
• cartea cartea
cartea cartea cartea
rtea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea c
cartea cartea cartea cartea
ea cartea cartea cartea ca
cartea cartea cartea cartea
ea cartea cartea cartea cai

diții spre a desfășura o activitate intensă și regulată, fără a incomoda restul familiei. La parter, o mare încăpădere cu pereții acoperiți de sus pînă jos cu rafturi de cărți servește, într-un fel, drept carte de vizită pentru proprietarul casei. Rafturile împart încăperea în mai multe compartimente. Bibliotecile are peste șaptesprezece mii de volume și conține cite un exemplar în toate romanele lui Simenon, traduse în peste patruzeci de limbi și editate în toate colțurile lumii.

Plicurile scrisorilor primite sînt păstrate de scriitor cu grijă și sînt de mare interes pentru exegeții operei sale. Nici o scrisoare nu rămîne fără răspuns, deși Simenon are un program zilnic de lucru foarte strîns, de la șase dimineața la zece seara.

Una din problemele cele mai dificile pentru Simenon este utilizarea timpului său. E de mirare cum, dar are timp pentru toate! Sute de interviuri, întâlniri cu ziarîști, editori, juriști, oameni de teatru și cinema, reporterii al radio-ului și televiziunii și, în plus, educația celor trei copii și treburile curente, gospodărești. O importanță trăsătură de caracter a lui Simenon este calitatea de a stabili imediat contactul cu interlocutorii săi, de a-și câștiga simpatia lor, mulțumită sincerității și modestiei sale. M-am convins de aceste calități observîndu-l în ambianța familiei, împreună cu copiii și în raporturile cu personalul domestic. Și aceeași impresie am avut-o luînd parte la convorbirile scriitorului cu interlocutorii din toate păturile sociale și de nivel intelectual foarte diferit.

Mi-e greu să enumăr aici toate problemele pe care le-am abordat în răs-timpul celor două săptămîni. Am atins zone foarte diverse, ca războiul din Vietnam, am vorbit despre America, unde Simenon a stat mai bine de șase ani, despre medicină, despre instituțiile juridice și organele represive din diferite țări, despre educația copiilor și despre tineretul de astăzi. Simenon arată cel mai mare respect și interes pentru opinii care nu sînt conforme cu ceea ce gîndește el. Singurul lucru indispensabil pentru menținerea unei atmosfere sincere și cordiale, spune Simenon, este franchețea opiniilor, franchețe pe care el însuși o cultivă în primul rînd.

Esențial, mi-a spus Simenon, este să găsim ceea ce-i unește pe oameni, nu ceea ce îi desparte, de a face totul pentru a apăra viața omului, pentru a stabili pacea pe pămînt, pentru a dezvolta contactele. „Am impresia, a adăugat el, că dacă oamenii nu se iubesc e din pricină că nu se cunosc și mai ales, de teamă... Cînd ajung să se cunoască, teama dispăre”.

Părintele lui Maigret în fața casei din Epalinges

IN INTIMPINAREA CONGRESULUI AL X-LEA AL PARTIDULUI

Atmosferă însuflețitoare

Intr-o atmosferă de puternică efervescență politică, de muncă avîntată, întreaga țară se pregătește pentru Congresul partidului. Documentele care vor fi analizate și aprobate în cadrul Congresului al X-lea prevăd un exaltant program care, prin înlăturarea sa, va impulsiona progresul întregii economii naționale, progresul general al societății noastre.

Faptul că toate organizațiile, toate conferințele de partid — care s-au încheiat duminică trecută — au adoptat în unanimitate Tezele și Directivele mărturisește în același timp justiția și realismul acestor documente, unitatea de nezdruccinat a întregului nostru popor în jurul partidului, al politicii sale. Dezbătute la scara întregii societăți de oamenii muncii din întreprinderi și instituții, din comune și orașe, ele au fost însușite ca un program însuflețitor de acțiune și luptă de toți comuniștii, de toți oamenii muncii din țara noastră, vîrstnici și tineri de cele mai diferite profesii, fără deosebire de naționalitate, care și-au exprimat angajamentul ferm de a transforma în realitate mărețele perspective de partid pentru anii ce urmează.

Se poate spune astfel că nu există cetățean al României socialiste care să nu-și fi spus cuvîntul, care într-un anumit sens să nu-și fi dat votul pentru programul de înflorire a Patriei noastre. Acest sentiment unanim își trage izvorul dintr-o lucidă cîntărire a faptelor; el are la temelie experiența întregii noastre națiuni care a putut verifica din plin de-a lungul anilor capacitatea partidului nostru și a conducerii sale de a rezolva cele mai complicate probleme ridicate de dezvoltarea patriei pe calea socialismului, a progresului multilateral. Într-un timp istoricește extrem de scurt, România s-a ridicat pe o înaltă treaptă a civilizației; ea se bucură acum prețutindeni în lume de stima și respectul datorate unei țări ale cărei principii politice sînt în totală concordanță cu cele mai înalte țeluri ale umanității și care aplică aceste prin-

ciplii în viața de toate zilele, în toate domeniile.

Unitatea întregului popor în jurul partidului și al conducerii sale și-a găsit zilele acestea o nouă și strălucită confirmare cu prilejul vi-

zitelor de lucru făcute de conducătorii de partid și de stat în județele din sudul țării. Prezența lor pe aceste meleaguri înnoite a fost salutăată cu căldură de zeci și zeci de mii de

cetățeni care și-au manifestat, și cu acest prilej, încrederea și atașamentul deplin față de politica marxist-leninistă a partidului, hotărîrea de a nu precupeți nici un efort pentru traducerea ei în viață. Aceste manifestări s-au adăugat șirului de puternice exprimări ale unității întregului nostru popor în jurul Partidului Comunist, al Comitetului său Central, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Întreg poporul își proclamă dorința fierbinte de a-l vedea pe tovarășul Ceaușescu reales în înalta funcție de secretar general al Comitetului Central al partidului, ca o expresie a celor mai înalte năzuinți ale sale, ca o garanție sigură a unor realizări maxime pe drumul luminos pe care a pășit acum un sfert de veac. Întreaga noastră suflare a primit cu emoție cuvintele rostite de tovarășul Ceaușescu la mitingul din Pitești: „Vă asigur că, în ce mă privește, ca membru al Comitetului Central, al acestei conduceri colective, în munca încredințată de partid și popor îmi voi face întotdeauna datoria, că voi fi întotdeauna un soldat credincios al partidului și poporului meu, pe care îl voi sluji pînă la capăt”. Poporul nostru cunoaște bine contribuția deosebită a tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea politicii interne și externe a României socialiste, neobosita sa activitate, calitățile sale de eminent conducător al partidului și statului nostru. Încrederea și dragostea fierbinte ale comuniștilor, ale tuturor oamenilor muncii față de tovarășul Nicolae Ceaușescu constituie astfel o vibrantă manifestare de respect și admirație față de omul care a devenit purtătorul marilor năzuințe ale întregii noastre națiuni socialiste.

Exprimîndu-și în accente pline de însuflețire dragostea și atașamentul față de partid, față de conducerea sa, oamenii muncii din patria noastră, întreaga noastră națiune își manifestă voința neabătută de a da viață programului elaborat de partid, pentru ridicarea României socialiste pe cele mai înalte piscuri ale progresului și civilizației.

DUPĂ „APOLLO-11”

Pe Marte în 1982?

Concluziile definitive asupra constatărilor făcute de cei dintîi oameni care au debarcat pe Lună vor mai întîrzia. Dar de pe acum se poate afirma cu toată certitudinea că aselenizarea nu a fost un scop în sine, ci numai o etapă exaltantă.

În doi-trei ani astronauții vor circula pe Lună în mini-jeepuri. Peste circa zece ani mari echipaje — de pînă la o sută de oameni — vor gravita permanent în jurul Pămîntului. Această performanță va fi preludiul descinderii omului pe Marte, către anul 1982. Iar în jurul anului 2001, un hotel plasat pe o orbită circumterestră va putea oferi clientelei cea mai grandioasă panoramă imaginabilă...

Acum, după succesul lui „Apollo-11”,

aceste perspective schițate de comentarii științifici din cele mai diverse țări nu numai că nu par fanteziste, dar nici măcar ținînd de un viitor îndepărtat. Căci, împreună cu cosmonauții care au călcat pentru prima oară pe un alt corp ceresc decît Pămîntul — încununînd astfel o fantastică suită de visuri, nădejdi și eforturi extraordinare — întreaga omenire s-a avîntat spre alte lumi.

Cînd Lindbergh a străbătut singur Atlanticul cu avionul — în 1927 — el a anunțat că ținta călătoriei sale era Parisul. Dar dacă numai aceasta ar fi fost ținta, el ar fi putut pleca spre capitala Franței și la bordul unui elegant transatlantic, iar apoi să-și continue călătoria într-un comod vagon de dormit. Năzuința lui adîncă era însă, de fapt, să dovedească — într-un fel pe care oricine îl putea înțelege — că sosise momentul de a se inaugura zborurile peste ocean. Știm cu toții ce pașii gigantici a făcut de atunci aviația. La fel, nu încapă îndoială, ceea ce vestește acum marea victorie a lui „Apollo-11” va întrece, într-o măsură pe care abia dacă o putem bănuși, reușita proiectului amintit.

Putem conta pe: beneficii directe pentru omenire, prin perfecționarea tuturor tehnicilor de avangardă

pe noi cunoștințe fundamentale asupra universului și, ca rezultat al tuturor acestora, marea aventură spre lumile îndepărtate.

Încest, luînd calea Lunii, omul s-a înălțat în primul rînd pe sine însuși.

LUCRĂRI CAPITALE

Istoria omenirii

Nici una din numeroasele enciclopedii istorice existente nu se ocupă de tot ce au inventat și construit oamenii de-a lungul mileniilor și pe tot întinsul globului. Pentru a umple acest gol, în 1951, UNESCO a înființat o Comisie internațională pentru o istorie a dezvoltării

științifice și culturale a omenirii, cerîndu-i să definească aportul fiecărei epoci, fiecărei regiuni și fiecărui popor la dezvoltarea științei și culturii universale.

Istoria omenirii, a cărei publicare se va termina în ianuarie 1970, încununază vasta activitate depusă de Comisie în toți acești ani. Cum s-a procedat pentru adunarea și confruntarea documentației?

După ce a stabilit trama pe care urma să fie țesută Istoria omenirii, Comisia a numit eminenti specialiști în fiecare perioadă istorică în funcția de director de volum. De la bun început a cerut directorilor de volum să renunțe la noțiunea tradițională de istoric-autor care își expune propriile lui păreri și concluzii și, în schimb, să-și confrunte permanent punctele de vedere cu istoricii din toată lumea.

Pentru adunarea materialului, UNESCO a înființat o revistă specializată, Cahiers d'histoire mondiale, în care au fost publicate sute de articole cerute de directorii de volume specialiștilor de pretutindeni, articole care să servească la pregătirea textului de bază. Pe măsura elaborării sale de către directori, materialul era supus unei conferințe de experți care aveau menirea de a-l examina. În felul acesta fiecare capitol din fiecare volum a fost supus unei revizuirii metodice înainte de a fi difuzat tuturor comisiilor naționale pentru educație, știință și cultură din țările membre ale UNESCO, precum și consilierilor de redacție aleși de conferința experților. La rîndul lor, comentariile comisiilor naționale și consilierilor au permis să se completeze și eventual să se revizuiască textele pregătite de directorii de volum.

Șapte din cele nouă volume de 600-800 pagini de format mare care compun Istoria omenirii au fost deja publicate pe măsură ce erau puse la punct, și anume:

- Preistoria și începuturile civilizației (1 vol.);
- Antichitatea (1 vol.);
- Evul mediu (1 vol.);
- 1330—1775 (2 vol.);
- Secolul XX (2 vol.).

Volumul VIII (Secolul XIX, partea 1-a) va apărea în septembrie, iar ultimul volum (Secolul XIX, partea 2-a), însoțit de un index general, în ianuarie 1970.

Ediția originală este în limba franceză, dar lucrarea se află în curs de a fi tradusă în nenumărate limbi.

VI. Izakov

AUTOMOBILE

Noua „Volgă”

Constructorii de automobile din Gorki spun în glumă că interiorul caroseriei trebuie să fie mai mare decît exteriorul mașinii. Dezideraț pe care l-au și realizat la cel mai recent model „Volgă”. Într-adevăr, la noua „Volgă”, G.A.Z.-24, care va înlocui cîrind tipul G.A.Z.-21, interiorul caroseriei este cu 100 mm mai lung, deși gabaritul mașinii este ceva mai mic decît la predecesorul ei: cu 75 mm în lungime și 130 mm în înălțime.

Dar noua „Volgă” cunoaște și alte modificări. Bancheta din față, de pildă, a fost împărțită în două fotolii separate și prevăzută cu un dispozitiv pentru reglarea spătarului după statura pasagerilor. Între cele două fotolii din față mai există unul, rabatabil, al cărui spătar, cînd scaunul nu este ocupat, servește drept braț pentru celelalte două. Bancheta din spate poate fi transformată oricînd, cu ajutorul unui dispozitiv, în pat.

Sistemul modern de încălzire și ventilație al noii mașini trimite aer încălzit la picioarele șoferului, pasagerilor și spre ferestre. La geamul din spate este montat un ventilator.

Și acum cîteva cuvinte despre motor. A fost realizat pe baza celui vechi și are aceeași capacitate, în schimb gradul de compresiune a crescut de la 6,7 la 8,2. Puterea l-a fost sporită de la 75 cp la 98.

În conformitate cu noile tendințe, acționarea hidraulică a tipului „G.A.Z.-24” se realizează printr-un dispozitiv special care permite frînarea numai cu roțile din față sau din spate în cazul cînd cilindrul de frînare suferă vreo defecțiune.

Îngrijirea noli mașini este și ea mai simplă. O serie de piese nu mai e nevoie să fie unse periodic și, în genere, se ung numai 9 puncte în loc de 30.

OTRĂVIRI CELEBRE

(II)

Un viciu costisitor

O bună bucată de vreme s-a crezut că arsenicul era singura otrăvă cunoscută și, evident, utilizată în secolele XVI, XVII și XVIII. Totuși adevărul istoric atestă că în afară de această substanță se mai cunoșteau și proprietățile extrem de periculoase ale antimonului, opiului, ciupercilor otrăvitoare, precum și ale unui mare număr de ierbururi, iar în Italia se descoperise *aqua tofana*, o otrăvă cumplită, după unii autori invenție a familiei Borgia. Papa Alexandru VI și cele două progeneruri ale lui: Cezar și Lucrezia aveau — cum afirmă un erou al lui Victor Hugo — otrăvuri care ucideau într-o singură zi, într-o lună, într-un an, după cum doreau. Erau otrăvuri perfide, care dădeau vinului un gust mai bun, îmbliind victima să bea paharul cu plăcere pînă la fund. Aceasta se credea beată dar de fapt era în pragul morții.

Acid arsenic diluat sau un extras din plante otrăvitoare *aqua tofana*, administrată în doze zilnice de câte 6—7 picături, producea o boală în general nedefinită, care se agrava treptat, manifestându-se în primul rînd printr-o lipsă totală de apetit. Bolnavul cădea într-o stare de apatie, slăbea mereu și, în ciuda îngrijirilor medicale, ineficace de altminteri, căci nu se cunoșteau cauzele bolii, se stîngea încet din viață după luni sau chiar ani de suferință.

Secolul XIX a înregistrat schimbări în evoluția socială a acestui soi de crimă. Practicată pînă atunci mai ales în nobilime și în sînul familiilor regale, în secolul trecut asasinarea prin otrăvire a încetat să mai fie „apanajul” acestor cercuri, cuprinzînd și burghezia, sau diverse păături sociale mai sărace. La rîndul lui, arsenicul, socotit pînă atunci regele otrăvirilor, a început să fie înlocuit de cupru, alături de care ar mai putea fi citate fosforul, acidul sulfuric, opiul, morfina, cianura de potasiu, stricina. Utilizarea în scopuri criminale a acestora din urmă a generat, la mijlocul secolului trecut, un caz care a slăbit mare vîlvă.

Demonul hipodromului

În 1846, în orașelul englez Rugeley și-a deschis cabinet un tînăr medic, pe nume William Palmer. La scurtă vreme după aceea, doctorul s-a căsătorit cu fiica naturală a unui colonel din armata Indiilor și a unei anume Mary Thornton. Colonelul lăsase moștenire soției nelegitimă o avere frumoasă de care însă nu s-a putut însă bucura prea mult timp din pricină că, acceptînd stăruitoarea invitație a ginerelui de a-i face o vizită, numai după două săptămîni a murit în casa acestuia.

Era în anul 1849, deci nu trecuseră decît trei ani de cînd William Palmer își deschisese cabinetul, dar în acest scurt răstimp el făcuse mari datorii, căci juca nebunește la curse. Acum, după moartea soacrei bogate, ginerelul se credea scăpat de griji, oel puțin pentru o perioadă. Dar se înșela. Moștenitorii legali au cerut autorităților ca averea lăsată de colonel să fie pusă sub sechestru, arătînd că Mary Thornton n-a avut dreptul decît la o donație viageră. Așa încît planul doctorului de a pune mîna pe averea soacrei a eşuat. Dar el nu înțelegea să rămînă cu brațele încrucișate, căci avea nevoie stringentă de bani pentru a-și satisface costisitorul viciu.

Într-o zi, Palmer a cunoscut pe un a-nume Bladon, un bookmaker (îns care ține registre de pariuri la curse — N.R.), pe care l-a invitat la el acasă. Și, lucru ciudat, oaspetele a murit fulgerător în casa doctorului. Cauza? Holera, cum atesta certificatul de deces semnat fără nici o dificultate de venerabilul doctor Bamford, la cererea colegului său Palmer. Diagnosticul înlătura posibilitatea deschiderii unei anchete, așa cum intenționase în primul moment văduva, întrucît cadavrul trebuia imediat înmormîntat. Ar mai fi fost un indicium suspect, de care s-ar fi putut prevala văduva, și anume dispariția regis-

trului de pariuri al soțului — în care erau probabil notate unele datorii ale jucătorilor la curse — dar doamna Bladon a crezut că nu era un motiv destul de convingător.

Scăpat de datorii, Palmer și-a spus că putea contracta altele și și-a asigurat soția la trei societăți pentru suma globală de treisprezece mii lire sterline. Dar, stranie coincidență, Anna Palmer, născută Brookes, a murit și ea curînd, în floarea vîrstei, tot de holera. Certificatul a fost semnat de același doctor Bamford, asistat de un coleg al lui octogenar. Iar „neconsolatul” soț s-a grăbit să încaseze asigurarea.

Îmbătat de succes, Palmer, care lunecase acum de tot pe panta crimei, s-a gîndit să-și continue funesta „activitate”. Următoarea victimă trebuia să-i fie chiar fratele său Walter, un alcoolic inveterat. De data aceasta însă s-a lo-

de neatenție și a turnat otrăvă într-un pahar de alcool, pe care l-a oferit apoi prietenului său. Spre ghinionul lui, acesta l-a golit imediat, după care a început însă să țipe disperat că îl arde pe gît și că în fundul paharului e ceva suspect. „E stupid ce spui” — a observat Palmer tăios și, ca să spulbere orice bănuială, a băut el puțin lichid care mai rămăsese în pahar.

În cursul nopții, însă, tînărul jurist a fost cuprins de crampe insuportabile și a început să vomite. Era convins că i se apropia sfîrșitul. Dar o purgație puternică l-a ajutat. După ce s-a restabilit puțin, Cook a mai asistat a treia zi la o cursă de cai. Apoi a acceptat invitația lui Palmer de a locui la Rugeley, unde a închiriat o cameră la Talbot's Arms Hotel aflat chiar în fața cabinetului doctorului. Acum victima era în întregime la dispoziția călăului. Starea bol-

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

Timp de 12 zile, medici toxicologi și experți celebri s-au lansat într-o dispută acerbă. Unii dintre ei au afirmat că Cook a murit din cauza unei crize de epilepsie sau de tetanos, alții au incriminat apoplexia sau sifilisul.

Împotriva lui Palmer au depus mărturie 17 medici dintre care cei mai mulți au declarat, în urma unor experiențe concludente pe iepuri, că Cook ingerase comprimate de stricină. Primul, un doctor Harland, care fusese desemnat să supervizeze autopsia, a declarat că Palmer a încercat să-i impună vederile lui. Cînd Harland a sosit la Rugeley, asasinul i-a ieșit înainte și s-a arătat foarte mulțumit că operația de supervizare îi fusese incredintată lui și nu unui medic pe care el, Palmer, nu l-ar fi cunoscut. La observația lui Harland că existau suspiciuni de otrăvire, Palmer a respins categoric ipoteza, afirmînd că defunctul, bolnav cu vechi antecedente, avusese două crize consecutive de epilepsie.

Îndrăzneala și imprudența criminalului au mers pînă acolo încît, nefiind sigur că-și convinsese interlocutorul, a asistat la autopsie și a făcut în așa fel încît să lovească cu cotul un medic stagiar pentru ca acesta să răspîndească în cadavru o parte din materia găsită în intestin.

Și mai zdrobitoare pentru acuzat a fost însă depoziția naivului și onestului doctor Bamford. Acesta a declarat că îl cunoștea bine pe Palmer și că nu știa nimic suspect în faptul că la domiciliul acuzatului au survenit la intervale scurte un număr atît de mare de decese.

Apoi a făcut, evident, și câteva relații în legătură cu cazul Cook. Conform mărturiilor lui, Bamford l-a văzut prima oară pe bolnav în după amiaza zilei de 17 noiembrie; cum bolnavul era cuprins de un acces violent de vomă, Bamford i-a prescris un medicament, pe care l-a preparat acasă la el în prezența lui Palmer. Acesta s-a oferit să ducă el personal poțiunea bolnavului. Către seară, Palmer l-a rugat din nou să-l viziteze pe Cook. Tînărul continua să vomite și elimina imediat tot ce înghițea. Drept care, el l-a mai prescris un medicament ușor, niște pilule, pe care le avea tot acasă; doctorul Palmer l-a însoțit din nou ca să le ia. Bamford nu știa dacă colegul lui le administrase sau nu bolnavului. A doua zi dimineața, l-a mai examinat o dată pe Cook, care avea pulsul foarte slab. După părerea lui, decesul s-a datorat unei congestii cerebrale.

În continuare, medicul aproape octogenar a mai dat niște amănunte și mai zdrobitoare pentru acuzat. A declarat astfel că mai îngrijise cîțiva bolnavi ai doctorului Palmer și anume pe soția acestuia cu cîteva zile înainte de deces, doi copii și un bărbat din Londra, aflat în vizită la Palmer.

Toți acești bolnavi muriseră. Palmer îi ceruse lui Bamford să-i elibereze un certificat de deces și pentru Cook, lucru pe care bătrînul l-a refuzat în primul moment. Pînă la urmă, însă, a acceptat.

Deși utilizarea stricinii a fost pusă la îndoială de un toxicolog reputat și în ciuda pledoariei de opt ore a avocatului lui Palmer, acuzatul a fost condamnat la pedeapsa capitală. Împotriva lui Palmer au pledat moralitatea-i dubioasă, setea avidă de cîștig, atitudinea lui în timpul autopsiei și, mai ales, verdictul categoric al profesorului-doctor Taylor — căruia i s-a raliat juriul — care a arătat că simptomele bolii lui Cook nu puteau fi declanșate decît de stricină.

Execuția a avut loc la 14 iunie 1856, la Stafford, în prezența unei mulțimi immense. Palmer a susținut pînă în ultima clipă că era victima unei erori judiciare.

R. Krutov

vit de dificultăți. Toate societățile la care s-a adresat au refuzat să-i satisfacă cererea de asigurare, întrucît doctorul cerea colosală sumă de 80 000 de lire.

În cele din urmă, o companie a acceptat totuși să-i asigure fratele pentru fatidica cifră de 13 000 de lire. Evident, „asiguratul” a murit imediat, de apoplexie, cum pretindea doctorul Palmer. De astă dată, însă, crima a fost inutilă, deoarece societatea a refuzat să plătească asigurarea. Oamenii de încredere ai ei aflaseră că în ajunul suspectului deces, William Palmer cumpărase acid prusic de la o farmacie din Stafford.

Deși administrația societății a lăsat să înțeleagă că-l bănuia de crimă, doctorul, stăpînit de demonul hipodromului, nu și-a întrerupt totuși funesta-i activitate, cum ar fi făcut orice alt asasin în locul lui. Dimpotrivă, era foarte nerăbdător să găsească o posibilitate de a-și achita datoriile mari și prezante.

Întîmplarea i-a scos în cale un tînăr jurist. Moștenitor al unei sume apreciable: 15 000 de lire sterline, John Parsons Cook, cum se numea noua-i cunoștință, intenționa să investească banii în ameliorarea unei rase de cai. Pasiunea comună i-a apropiat numaidecît pe cei doi, care au devenit prieteni nedespărțiți. La cursele organizate în ziua de 13 noiembrie 1855, la Shrewsbury, a cîștigat un cal al lui Cook, pe care acesta pariase o mare sumă de bani. Evenimentul a fost sărbătorit într-un han din apropierea orașului, cu care prilejul au fost golite pe nerăsuflăte cîteva pahare de punch. La un moment dat, în euforia generală, Palmer a profitat de o clipă

navului se înrăutățea cu fiecare zi ce trecea; pilulele pe care grijuliu medic i le dădea erau urmate de crize puternice, de gemete, de accese de vomă.

În cele din urmă, spre a evita acuzația de crimă premeditată, Palmer a chemat pentru consult un medic din Lutterworth, pe nume Jones, și pe indispensabilul doctor Bamford. În noaptea de 19 spre 20 noiembrie, bolnavul, ajuns la capătul puterilor, a cerut pentru ultima oară ajutorul doctorului Palmer. Jones l-a sfătuit pe acesta să administreze muribundului pentru calmare două pilule de „amoniac”. După cîteva minute, bolnavul a murit sufocat, cu trupul țepăn ca o bară de oțel.

Înlăturîndu-i fără jenă pe toți cei prezenți în încăpere, Palmer a scotocit buzunarele mortului, i-a luat banii și niște hîrtii compromițătoare pentru el. Imprudent, și-a achitat datoriile cele mai prezente chiar a doua zi. Prevenit de doctorul Jones, soțul lui Cook a cerut imediat autopsia cadavrului. Ancheta făcută a stabilit că, cu puțin timp înainte de crimă, Palmer cumpărase cîteva substanțe toxice: acid prusic, opiu, antimoniu și stricină. Cum la autopsie în corpul cadavrului s-a găsit stricină, s-a ajuns la concluzia că Palmer și-a otrăvit victima cu această substanță. Evident, asasinul a fost imediat arestat.

Tetanos sau apoplexie?

Cazul a stîrnit mare vîlvă. Acuzatul a compărut în fața curții Old Bailey din Londra. La dezbateri au asistat personalități bine cunoscute.

MICROPORTRET

Clipă, oprește-te!

Fotoreporter la revista „Sovietski Ekran”, Mikola Gnisiuk oprește clipa, inspirat, pe peliculă. Pină a ajunge aici a flirtat cu multe muze înainte de a jura credință fotografiei. E cunoscut ca un bun trompetist, la Riga a lucrat ca asistent de operator, are titlul de maestru al sportului la judo, iar în timpul liber se ocupă cu metaloplastia.

Mikola Gnisiuk s-a născut într-un sat ucrainean din sud, ale cărui căsuțe

Mikola Gnisiuk | Studiu

albe și livezi de vișini se întind pe pante domoale. De acolo, din copilărie îi vine o privire luminoasă, simplă și curată asupra lumii, în care se simte înțelepciunea și sănătatea țărănească.

Fotografiile lui sînt armonioase, echilibrate, lăsînd impresia, cum spun colegii despre el, că lui Gnisiuk îi pozează special nu numai oamenii, ci și animalele, ba chiar și natura neînsuflețită. Artistul se străduiește ca lucrările lui să fie finite, să nu aibă nimic întimplător.

Mikola Gnisiuk ignorează moda „camerel ascunse”. El detestă să „fure” fotografiile; îi place să lucreze pe față, cîștit, cu știrea modelului. De aceea din fotografiile lui privesc întotdeauna figuri deschise, sincere.

CINEMA

Mastroianni între Giovanna și Mașa

La începutul lui iulie, pe o stradă lătralnică din Moscova se adunase atîta lume încît circulația a trebuit oprită. Se spunea ba că se tamponaseră două mașini, ba că se organizase o filmare „pe viu” pentru oaspeții celui de al VI-lea Festival internațional al filmului. Dar frînghiile legate de copacii de la marginea trotuarului și rușele afirmate pe ele înlăturau aceste ipoteze.

Treptat, treptat lucrurile s-au lămurit: de vină era Vittorio de Sica, care dăduse primul tur de manivelă la nou-

arta
ca arta arta a.
arta arta arta a.
arta arta arta arta
ta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

film, coproducție cu Uniunea Sovietică, „Floarea soarelui”.

Între timp tandemul s-a completat cu Marcello Mastroianni, interpretul principal. Mai e așteptată Sophia Loren, pentru ca trioul care a dat „Căsătorie în stil italian” și „Ieri, azi, mâine”, să fie întreg. Pe generic vor mai figura însă și scenariștii Cesare Zavattini, Tonino Guerra și Gheorghii Mdivani și tînăra actriță Liudmila Savelieva.

Marcello Mastroianni va fi în „Floarea soarelui” soldatul italian Antonio care, după cel de al doilea război mondial, rămas în U.R.S.S. se angajează la o uzină sovietică și se însoară cu o rusoaică, Mașa, care i-a salvat viața. Dar într-o zi, Giovanna, soția italiană a lui Antonio, vine la Moscova să-și caute soțul. Această întîlnire peste ani va genera multe episoade dramatice. Giovanna îl regăsește în fruntea unei familii fericite și, nevrînd să tulbure fericirea acesteia, se întoarce la Roma.

Dar și Antonio pleacă în Italia, ca să se lămurească dacă vrea sau nu să rămînă acolo. Și, după ce oscilează o vreme între Sophia Loren (Giovanna) și Liudmila Savelieva (Mașa), se întoarce la aceasta din urmă, în noua-i patrie, în noua-i familie...

DESTINE ACTORICEȘTI

A căzut o sfea

Coroana depusă lîngă sicriu, împletită din garoafe și bujori — albi, albaștri, galbeni și roșii — amintea de un curcubeu. Pe panglică scria: „Te iubim, Judy”. În fața magazinului de flori de lîngă capelă, un grup de tineri așezați direct pe trotuar ascultau, îngîmfîndu-l, un disc pe care unul dintre ei îl pune-a mereu:

Undeva deasupra curcubeului zboară păsări albastre.

Păsări deasupra curcubeului...

De ce să nu pot și eu?

Poate că în altă zi și în altă parte această întrebare ar fi părut la fel de lipsită de sens și naivă, ca și melodia cîntecului. Dar nu atunci și nu la doi pași de sicriu în care zăcea o femeie și o actriță care toată viața a căutat curcubeul. Dar pină la urmă a găsit doar somnifere. În ziua aceea călduroasă de vară, în sicriul de fier și sticlă, jumătate cromat, jumătate aurit, ea semăna uimitor cu o pasăre albastră, mică și nefericită. Cosmeticienii din Londra care au pregătit-o pentru ultimul drum peste ocean se străduiseră să redea obrazului expresia nevinovat-copilăroasă care a ajutat cîndva Hollywoodul să cucerască ecranele lumii, iar pe posesoarea lui — inimile oamenilor. Și Judy a rămas cu machiajul londonez. Nu s-a putut, așa cum ceruse în testament, ca ultimul „make-up” să i-l facă grimeurul permanent al Hollywoodului, James Hills. Eva Gabor, care tocmai filma în serialul pentru televiziune „Acri verzi”, nu l-a lăsat să plece la New York. În studiourile din Hollywood s-a apreciat că Eva a procedat logic, deși puțin cam crud. În definitiv, ce mai avea nevoie Judy de celebrul machior?...

Judy Garland s-a născut la 10 iunie 1922, la Grand Rapids (statul Minnesota), într-un autoturion cu care părinții ei, artiști ambulanz, băteau drumurile Americii. S-a născut ca anonima Frances Gumm, pentru ca să moară după exact 47 de ani ca celebra Judy Garland.

Avea numai doi ani și jumătate cînd luminile rampei i s-au aprins pentru înfrînă oară ca un curcubeu deasupra capului. În același Grand Rapids, a apărut într-un spectacol de Crăciun realizat de tatăl ei și a cîntat Jingle Bells. Publicul urla de încîntare. De șapte ori a fost bisat cîntecul ei despre clopoței. Ca să poată continua spectacolul, tatăl ei a trebuit să o ia cu sila de pe scenă.

Peste cîțiva ani, la Chicago, unde ajunsese cu autoturionul părinților ei, a „descoperit-o” agentul hollywoodian Al Rosen. Și Judy Garland a înlocuit-o la „Metro-Goldwin-Mayer” pe altă fetiță-minune cu vocea de aur, Deanna Durbin. La 16 ani a jucat în „Broadway melody 1938”, filmul care a marcat începutul popularității ei. Peste un an i s-a dat rolul principal în „Vrăjitorul din Oz”. În acest film Judy a cîntat „Deasupra curcubeului” — cîntec care a devenit pentru ea, cum au spus criticii, „marca fabricii” și i-a adus un premiu special Oscar în 1939.

Judy Garland a fost de multe ori comparată cu Marilyn Monroe. Triumfuri timpurii și tristeți timpurii, o cruntă exploatare din partea producătorilor de film și o viață personală ratată, un șir de soți și de clinici de psihiatrie, o grămadă de bani și de datorii — amîndouă au avut parte de toate acestea. Iar sfîr-

șitul asemănător a subliniat și mai mult similitudinea destinelor lor. Dar drama lui Judy a fost mai mare decît drama lui Marilyn. Căci Judy era mult mai talentată decît Marilyn.

A devenit stea — cum am spus — la 16 ani și pacientă a psihiatrilor la 18. A jucat în treizeci și unu de filme și a încercat să se sinucidă de douăzeci de ori.

La începutul marii ei cariere, patronul M.G.M.-ului au cuplat-o cu un băiețandru plin de haz, Mickey Rooney, și au produs cu ei un ciclu de filme despre Andy Hardy. Băiatul și fetița au „mers” bine și au adus încasări fabuloase; evident, succesul trebuia speculat, așa încît producătorii nu le mai dădeau drumul de pe platou. Judy Garland își amintea cu groază de anii aceia: Ne sileau să lucrăm zi și noapte, pină la istovire. Cînd cădeam din picioare, ne dădeau tot solul de excitante și, astfel „întăriți”, filmam încă șaptezeci de ore în șir, adică trei zile și trei nopți pline. Apoi ne duceau la spitalul studioului. Îmi amintea

În „Vrăjitorul din Oz”...

și acum de rezerva cu două paturi. Într-un pat îl culcau pe Mickey, în celălalt pe mine. Doctorii ne administrau somnifere puternice și amîndoi cădeam într-un somn adînc. Dar după patru ore ne sculam, ne dădeau iar excitante și o luam de la capăt cu șaptezeci de ore de filmare neîntreruptă. A fost un iad.

Așa au trecut anii. Partenerii s-au schimbat, s-au schimbat și psihiatrii. Dar viața curgea în aceeași albie. Drumurile lui Judy Garland erau la fel de simple: platoul de filmare — spitalul — platoul. La sfîrșitul anilor patruzeci, Judy Garland era prima între stelele cîntătoare ale Hollywoodului. Era adolescentă, dar o vroiau femeie. Cînd a devenit însă femeie, a fost silită să pară adolescentă. Și a murit fără să știe ce-i copilăria, ce-i adolescența, ce-i tinerețea și chiar ce-i bătrînețea.

Prima lovitură a primit-o în plin triumf. După „Paradă de Paști”, în care a dansat cu Fred Astaire și a cîntat cu Bing Crosby, trebuia să joace în alt film, „The Barkley of Broadway”. A început

tortura obișnuită: dietă, pilule, de slăbire, repetiții. Dar n-a mai re: stat și a ajuns într-o clinică de psihiatrie. Rolul ei a fost dat lui Ginger Rogers.

În iunie 1950, în ajunul zilei ei de naștere, întorcîndu-se de la o repetiție, a găsit o scrisoare prin care „Metro-Goldwin-Mayer” o anunța că renunța la serviciile ei și că-i desfăcea contractul. Tot amarul ce se adunase între timp a doborît-o dintr-o dată: s-a dus în baie și, spărgînd un pahar, și-a tăiat venele cu un ciob. Apoi s-a întins în pat și a așteptat să moară. Dar în locul morții a venit îngrijitoarea. A chemat doctorul și Judy a fost salvată. A fost prima ei încercare de sinucidere și ultima colaborare cu M.G.M.

Ușile studiourilor hollywoodiene s-au închis pentru dînsa. Tot atunci, însă, o scriitoare de literatură foarte ușoară, Jacqueline Susan, a scris romanul „Vallea păpușilor”. Una dintre eroine, o tînără cîntăreață otrăvită de producători și de narcotice, a fost creată de autoare după exemplul real al lui Judy Garland, Hollywoodul, de data aceasta „XX-th Century Fox” a cumpărat drepturile de ecranizare. Dar actriței nu i s-a dat voie să se joace pe sine însăși. Jacqueline Susan s-a ales cu milioane, Judy Garland cu o nouă încercare de sinucidere.

În acele zile dramatice, cînd în redacțiile tuturor ziarelor americane erau gata pregătite necroloage despre „moartea prematură” a actriței, Judy Garland a făcut un pas care a mai aminat puțin deznodămîntul fatal: s-a întors la revistă, la publicul care tot o mai adora. Și s-a produs o minune. „Carnegie-Hall” din New York și „Palladium” din Londra delirau la simpla apariție a micuței femei cu microfonul în mînă care stăpînea auditoriul ca un monarh absolut.

Uneori, foarte rar, Judy apărea și pe ecrane. Ultimele ei filme au fost și cele mai izbutite din punct de vedere artistic. E destul să amintim de „Procesul de la Nürnberg” al lui Kramer, ori de „S-a născut o stea”, în care a jucat cu James Mason.

De cîteva luni se mutase la Londra, oraș care a iubit-o întotdeauna și unde și-a găsit ultima-i dragoste. Cînta la cabaretul cu nume caraghios „Birfeli citadine”. În ultima seară a cîntat „Deasupra curcubeului”. A cîntat prost, nici n-a putut să-și termine cîntecul și a fugit în culise. În urma ei au zburat pe scenă pachete de țigări goale, simbururi, coji de pline. În locul obișnuitului „Te iubim, Judy”, publicul o huiduia și își cerea banii înapoi.

A fost găsită moartă în camera de baie. Medicul Scotland-Yardului a stabilit că a murit din cauza dozei prea mari de somnifere, dar a respins categoric ipoteza de sinucidere. Un accident. Exact așa cum s-a spus și despre Marilyn Monroe.

La început s-a stabilit să fie înmormîntată la Hollywood. Dar soțul ei, Michael Deans, s-a opus categoric. Prea mult a făcut-o să sufere Hollywoodul, de ce să-i mai calce și memoria în picioare... Atunci a fost ales New York-ul.

Cuvîntul de adio a fost rostit de James Mason. A venit de la Geneva la New York special pentru asta, intrerupînd o filmare.

A fost ascultat, cu fețe împietrite, de magnații Hollywoodului, în frunte cu cvasilegendarul Spiro Skuras, care au ținut să fie cu toții prezenți. Il ascultau, răscoliți, foștii ei colegi, cu care Judy a jucat, a cîntat și a dansat, cei care i-au scris cîntecul și scenariile și i-au regizat filmele. Il asculta Mickey Rooney, care nu mai este băiatul cu cîrionții caraghioși și privire naivă. Acum are aproape 50 de ani și Dumnezeu l-a înzestrat, pentru rîvna lui, cu bani și cu un astm bronșic.

Mulțimea își înconjura idolul cu o avidă curiozitate. Dar această curiozitate nu părea să-i bucure pe idoli. Cine ar putea spune la ce se gîndeau ei lîngă sicriul jumătate cromat, jumătate aurit al lui Judy Garland?

Melor Sturua

— De asta ți-am cumpărat vioară?!

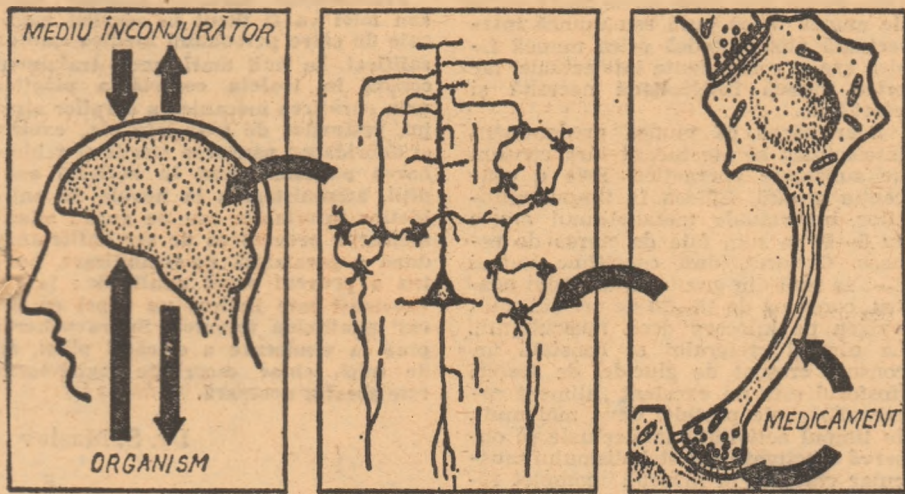
tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tel
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica t
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica t

PSIHOFARMACOLOGIE

Vom învăța
mai ușor?

Stația de comandă și reglare a funcțiilor unui organism animal și a raporturilor dintre acesta și mediu — sistemul nervos — reprezintă cea mai înaltă formă de organizare a materiei

Din aproape în aproape medicamentele ajung să acționeze asupra creierului

vii. Ea se întinde pe mai multe nivele, pe care le vom trece în revistă la om. Nivelul inferior, molecular și celular, cuprinde celula nervoasă, „cărămida” întregului sistem. Căci de la celule pornește totul. Numai cunoscând proprietățile specifice și numeroasele lor manifestări se poate înțelege acțiunea armonizată a celulelor pe următoarea treaptă de organizare care este rețeaua nervoasă. Rețelele nervoase sînt comparabile cu conexiunile din aparatele electronice complicate. Racordarea lor și a „pieselor” care primesc excitațiile și declanșează reacțiile organismului reprezintă tocmai acea organizare calitativ nouă a materiei vii. Grație acestei forme de organizare au devenit posibile preluarea, prelucrarea, stocarea și folosirea informațiilor. Ea se situează pe nivelul superior și asigură interrelațiile dintre om și mediu, dirijează comportamentul organismului și, în ultimă instanță, viața conștientă a omului.

În ultimii ani atenția cercetătorilor s-a îndreptat mai cu seamă asupra punctelor în care se întâlnesc două celule nervoase, așa-numitele sinapse. Se vorbește mult despre transmiterea excitației. Cum se desfășoară de fapt acest proces? Se știe că, spre deosebire de alte celule, cele nervoase posedă niște prelungiri de-a lungul cărora excitația este propulsată de modificările care intervin în încărcătura electrică a membranei celulare. Ajunsă la capătul cilindraxului, cum se numește prelungirea, excitația pune în libertate o substanță specifică, un mediator, care acționează asupra membranei celulei învecinate, declanșând unda electrică. Și așa mai departe, pînă ce sosește la destinație. Multe medicamente moderne, de pildă cele folosite împotriva oboselii, depresiei și chiar im-

potrița unor boli psihice, „se amestecă” tocmai în activitatea mediatorilor, influențînd fie punerea lor în libertate, fie efectul exercitat asupra celulei învecinate. Și invers, cunoscînd în amănunt toate procesele biochimice care au loc în sinapsă, se poate stabili ce fel de medicamente ar trebui sintetizate.

Transmisia excitației se produce totdeauna în același ritm și cu aceeași intensitate? Nu, ea poate fi accelerată și intensificată la nivelul legăturilor dintre celulele nervoase. Dar, pentru a fi eficace, intervenția trebuie să aibă loc la capătul căilor nervoase folosite deja o dată sau de mai multe ori, cu alte cuvinte obișnuite cu această operație. Contează deci învățatul, fie ca adaptare a comportamentului la lumea exterioară, fie ca stocare a informațiilor în memorie. În ambele cazuri este de fapt vorba de o conexiune programată la nivelul rețelelor nervoase, conexiune care nu e însă rigidă, ca în sistemele electronice, ci foarte plastică, datorită variabilității structurale și funcționale a componentelor, celulele nervoase. Modificările care se produc în sinapse sînt comandate și reglate tot după un program, cel înscris în acizii nucleici ai celulelor. Se poate conchide că aceleași principii trebuie să fie valabile și pentru procesele care reglează cuplarea celulelor cerebrale care prelucrează informațiile. Rămîne să se lămurească ce se întâmplă exact acolo, sau, în limbajul oamenilor de știință, ce sisteme cibernetic dirijează metabolismul celulelor din creier. Atunci se vor putea găsi substanțe care să favorizeze cuplarea celulelor, deci înmagazinarea informațiilor. Este ceea ce s-a realizat pînă acum destul de empiric la animalele care și-au îmbunătățit mult capacitatea de a învăța și de a fixa cele învățate după ce au primit așa-numiți precursori ai acizilor nucleici.

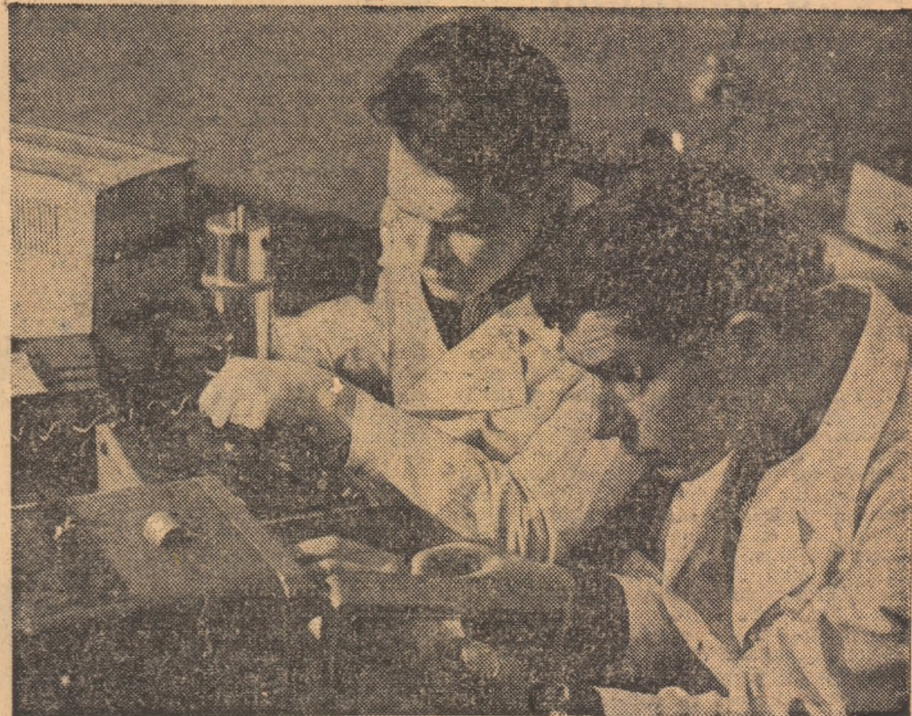
În general, semnele de întrebare sînt încă foarte abundente. De exemplu, după cum am spus, în cursul pre-

lucrării unei informații se produc modificări structurale și funcționale în sinapse. Dar acestea din urmă sînt situate la capătul nervilor, departe de nucleul celulei în care se află centrul biochimic de reglare. De aceea trebuie cercetată deplasarea substanțelor care transmit comenzile la destinație. Aminoacizi mareați radioactiv și injectați în ochi sau în alte sectoare ale nervului vizual au fost regăsiți în scoarța cerebrală. Prin experiențe similare se poate calcula și viteza de transport, ceea ce va contribui eventual la explicarea intervalelor de timp necesare pentru prelucrarea informațiilor în creier.

BIOFIZICĂ

Semnale în codul ultraviolet

Primele două reușite în descifrarea codului luminos al organismelor vii sînt despărțite în timp prin cîteva decenii. Mai întîi s-a stabilit că niște semnale luminoase ordonă celulelor să se dividă. Această constatare a fost verificată de biologul sovietic A. Gurvici în 1923. El a așezat rădăcina unei plante lîngă alta în care se petrecea un proces de diviziune celulară și a observat că și în prima se declanșea un proces similar. A separat apoi cele două plante printr-o sticlă obișnuită și efectul „imitării” a dispărut. Cînd a înlocuit însă sticla obișnuită cu

Ani de căutări pentru a afla cum își vorbesc celulele

una de cuarț, efectul a reapărut, de parcă semnalele imperative ale celulelor ar fi căpătat liberă trecere. Știînd că sticla de cuarț lasă să treacă razele ultraviolete, Gurvici a tras concluzia că factorii care determină diviziunea celulelor acționează în cîmpul ultraviolet al spectrului luminos.

Pînă nu de mult se credea că semnalele luminoase emise de celule (ele sînt de mică intensitate și nu pot fi observate cu ochiul liber) se mulțumesc să declanșeze diviziunea celulară. Dar acum cîțiva ani cercetători din Novosibirsk au reușit să mai descifreze un aspect al acestui enigmatic limbaj. Ei au demonstrat că celulele contaminate de un virus îl pot transmite semenelor lor sănătoase prin intermediul aceleiași radiații ultraviolete. Experiențele au fost spectaculoase. Două țesuturi, două sisteme vii, au fost introduse în eprubete separate. Deși așezate alături, cele două „lumii” erau perfect izolate una de cealaltă și ferite de orice posibilitate de comunicare chimică. Le despărțea, ca și în primul caz, o sticlă de cuarț. În „lumea nr. 1”, însă, cercetătorii introduseră un virus, care la un moment dat a început să facă ravagii, sub privirile impasibile — deocamdată — ale populației din „lumea nr. 2”. Acest „deocamdată” n-a durat însă mult. După un timp, tabloul maladiei din prima eprubetă s-a repetat întocmai, ca într-o oglindă, în „lumea nr. 2”, necontaminată. Înlocuindu-se însă sticla de cuarț cu una obișnuită, întrerupînd deci calea de comunicație ultravioletă, s-a constatat că celulele „lumii nr. 2” rămîn vii și nevătămate.

La vremea lui, A. Gurvici a crezut că în organismele vii există cîmpuri biologice ale căror radiații sînt un fel de mijloc de comunicare între celule. Acum, cercetătorii din Novosibirsk formulează ipoteza că în interiorul celulei există cîmpuri electromagnetice care declanșează reacțiile programate de către natură (diviziunea celulară), ba, mai mult, le dirijează chiar și pe cele impuse din afară (țesutul contaminat în laborator își transmite maladia celui sănătos).

Apelînd la aparatul fotoelectronică folosită în studiul macrocosmosului, biofizicienii din Novosibirsk au măsurat radiațiile electromagnetice ale microcosmosului viu și au stabilit că o celulă ce se pregătește pentru diviziune, de exemplu, emite o luminescență de aproximativ 10 cuante (folosirea cuantei ca unitate de măsură arată că luminescența e foarte slabă).

Studierea fenomenelor biologice luminoase a dus, în ultimii ani, la o seamă de constatări care ridică însă tot atîtea semne de întrebare. Astfel, K. Kulikova a descoperit efectul luminescenței în singele oamenilor sănătoși, de data aceasta în diapozitivul vizibil al spectrului. Ulterior, M. Nablulin a demonstrat că intensitatea luminescenței crește în bolile grave, independent de sex și vîrstă. Ce foloase poate trage medicina de pe urma acestor concluzii? S-a dovedit că fiecărui proces biochimic al organismelor vii îi corespunde o anumită frecvență a radiației. Modificarea conștientă a frecvențelor ar permite deci dirijarea acestor procese? Sau: dacă aceste atribute sînt qua non ale vieții, care sînt cîmpurile electromagnetice celulare, s-au format în condiții terestre și sînt în strînsă legătură cu cîmpul Pămîntului, ce se va întîmpla în zborurile cosmice de lungă durată, cînd această legătură se va întrerupe? Poate că răspunsurile la aceste întrebări vor permite o nouă interpretare a fenomenelor vieții și dirijarea sistemelor biologice.

GEOGRAFIE

Dacă n-ar fi fost oceanele...

Murmansk se află mai la nord decît Verhoiansk, supranumit Polul frigului. Și totuși, iarna e la Murmansk mai caldă. Această situație aparent paradoxală se explică prin influența curenților caldi Golfstream.

Dar cum se exercită această influență pe care o simte, după cum știm, întreg continentul european?

Utilizîndu-se metode matematice, recent s-a demonstrat existența unui puternic focar de căldură într-o zonă din preajma țărîmului european al Oceanului Atlantic. Iată cum s-a procedat. Pe baza materialului cules de mai multe expediții oceanice, a fost alcătuită o hartă cu abaterile temperaturii aerului de la normele ce ar trebui să caracterizeze latitudinea geografică respectivă dacă pe Pămînt n-ar fi oceane și deci nici o influență a mării în sensul indulcirii cliimei. Aceste abateri lipsesc cu desăvîrsire în ținuturile „Polilor frigului” din inima Siberiei și a Antarctidei. În schimb, în zona al cărei centru se află pe latitudinea Cercului polar de nord, la 300 de kilometri vest de țărîmul Norvegiei, temperatura aerului la mijlocul iernii este cu 50 de grade mai mare decît limita care ar fi fost atinsă în lipsa mărilor și oceanelor. Cauza acestei substanțiale încălziri a aerului este un puternic curent cald care vine dinspre ocean. În ianuarie, un centimetru pătrat de suprafață oceanică cedează aerului circa 400 de calorii în 24 de ore. Această căldură este transportată spre est de curenții de aer, de cicloane și anticicloane. Oceanul transmite astfel Scandinaviei 70 la sută din totalul căldurii sale. Așa se explică de ce clima regiunilor nordice este temperată și umedă. Un procent de 30 la sută din căldura oceanică se îndreaptă spre restul Europei. Așadar, continentul european își datorează moinea din timpul iernii, ca și ploile și scăderile de temperatură din timpul verii, respirației umede a Atlanticului.

Dar care-i cauza acestei respirații umede și calde?

Noi cercetări asupra Golfstreamului au arătat că acesta este alimentat cu căldură de la tropice, dinspre țărîmurile Cubei și Mexicului. Curenții marini completează fără conținere rezervele de căldură cheltuite pentru încălzirea aerului. Iar energeticul schimb de căldură dintre suprafața mării și aer este condiționat de diferențele mari dintre temperatura apei încălzite la tropice și a atmosferei reci a Arcticii.

Poșta medicului

M. COSTIN — Cluj: Este vorba probabil de un mic nodul lipomatos, care, dacă nu a crescut în volum și nu vă cauzează dureri, poate fi ignorat. În caz contrar trebuie de îndată extirpat chirurgical.

PANTILINESCU NIC. — Iași și **ANDREI** — București: Este vorba de o bromhidroză pentru combaterea căreia utilizați următoarea loțiune: Rp. Alaun 7,5 g, formol 1 g, glicerină 2,5 g, apă 75 g. După loționare, aplicați următoarea pudră: Rp. Acid salicilic 0,50 g, acid benzoic, 0,50 g, acid citric 2 g, alaun 5 g, acid boric 40 g, talc 53 g.

N. C. DAN — Timișoara: 1) La vârsta dv., procesul creșterii în înălțime de obicei s-a încheiat. Pentru a constata dacă nu s-au închis cartilajele de creștere, vă recomandăm radiografia cotului, pumnului și genunchiului, după care puteți încerca un tratament hormonal combinat cu Gonacor și Timus sau Epifizan sub control medical. 2) Încercați loțiunea Gerovital H, care în numeroase cazuri dă bune rezultate. 3) Pentru stimularea memoriei, luați 10—12 drajeuri Glutarom pe zi, asociat cu Complex B 6 drajeuri și cu Vitamina B₆ 2 drajeuri/zi. 4) Ne pare rău, indicațiile dv. sînt prea misterioase și noi nu „ghicim” diagnostice.

NICOLAE BUNU — Sibiu: Glicozuria (prezența glucozei în urină, fenomen anormal) alături de o glicemie crescută confirmă diagnosticul de diabet zaharat. Cum tratamentul diabetului diferă de la bolnav la bolnav, fiecare avînd „boala” lui și deci și un tratament individual, numai medicul specialist care urmărește evoluția afecțiunii dv. poate stabili tratamentul corespunzător. În cazul unei nefropatii diabetice sînt indicate cealul de măceșe sau de cozi de cireșe îndulcit cu zaharină. Ca stațiuni balneoclimatice vă recomandăm: Borsec, Călimănești, Olănești, Slănic-Moldova, Singeorz, Tușnad, Herculane.

TRIFOI ION — Bala Mare: Cauza acestor tulburări pigmentare (melanoză) este acțiunea prelungită a diferiți agenți fizici și chimici, asociați cu factori endocriini (hipo-sau hipertiroide), disfuncții ale suprarenalei, hipofizei etc.). În afara unei extractoare glandulare, tratamentul constă în aplicarea unei paste exfoliante, de tipul acesteia: Rp. Naftol 3 g, sulf precipitat 15 g, săpun verde 10 g, vaselină 10 g (de aplicat cu precauție!).

FURNICA — Ploiești: 1) Asemenea intervenții au început să se practice cu succes în unele țări. 2) Este vorba de un mic repliu cutanat pe fața inferioară a glandului în spre orificiul urinar.

MARCEL RUSU — Sibiu: În ginecomastie (hiperplazia glandei mamare la bărbat) cauza pare a fi o dereglare hipotalamohipofizară. În ginecomastiile mici și recente, androgenoterapia cu injectarea de 25 mg testosteron de 2 ori pe săptămînă poate da rezultate bune. În ginecomastiile mai vechi, ireductibile prin tratament medical și excesive prin volumul lor, singura soluție este extirparea chirurgicală. 2) În gingivită: spălături bucale largi cu permanganat de potasiu 0,20/2000 + bicarbonat de sodiu 2 linguri, regim alimentar neritric, vitamina C₂₀₀ 3-4 cpr./zi, badijonări cu Rp. Sulfatazol 4 g, glicerină neutră 20 g, bicarbonat de sodiu 2 g. D.S. ext.

FRĂȚILA VICTORIA — Filipeștii de Pădure, jud. Prahova: Dimpotrivă, nu prin medicamente, ci numai și numai prin voință vă veți putea birui timiditatea (care, între noi fie vorba, adaugă un plus de gingășie feminității adolescente). Dacă spuneți că învățați destul de bine, nu aveți motive de îngrijorare. Așa cum Demostene lua pietre în gură ca să învețe a vorbi corect, dv... luați-vă inima în dinți și substituiți emoției voința de a vă afirma posibilitățile. În locul medicamentelor, hidroterapia sub forma de dușuri alternative, căldute și răcoase, și sporturile (în deosebi inotul, handbalul, gimnastica) vor căli virtuțile latente ale curajului și calmului. Succes!

VERMIȘAN IOAN — com Traian Vuia, satul Luduș, jud. Timiș: Firește că dacă aveți dureri renale este mai bine să renunțați la sulfamidele hipoglicemice. Un recent produs antidiabetic românesc care permite reducerea sau chiar suprimarea dozelor de insulină se numește Meguan; vi-l recomandăm, bineînțeles și eu avizul medicului curant.

(Continuare în pag. 11-a)

La căpătîiul unui bolnav, prof. Amosov, specialist de renume mondial în chirurgia cardiacă

E BINE SĂ ȘTIM

Antrenamentul și efortul

Capacitatea de adaptare a organismului la efort depinde de starea de sănătate și de antrenament. Prin antrenament se înțelege starea de adaptare crescîndă a întregului organism la efort. Antrenamentul produce nu numai ameliorarea funcției diferitelor organe, ci și o perfecționare a activității nervoase superioare.

În efectuarea unei munci, organismul nostru se adaptează în mod diferit de la organ la organ. Astfel, aparatul respirator se poate adapta prin mărirea numărului de respirații și prin creșterea amplitudinii, adică a volumului respirator pe o respirație. De asemenea crește consumul de oxigen de la 200—300 cm³ la 1—2 sau chiar 3 litri pe minut. La persoanele antrenate, respirația este mai regulată și mai amplă decît respirația superficială și frecventă la persoanele neantrenate.

Și aparatul circulator se adaptează la efort. Inima se dilată moderat, apoi se hipertrofiază, contracțiile ei sînt mai puternice, debitul cardiac este crescut. Globulele roșii din splină și din alte „depozite” ale corpului intră în circulația sanguină, care se intensifică foarte mult în timpul efortului. În plus, globulele roșii alimentează mai bine țesuturile cu oxigen, oxigenarea crescînd pînă la 80 la sută la efort mare, față de 20 la sută în repaos. Revenirea pulsului la normal după efort la persoanele antrenate este mai rapidă decît la cele neantrenate.

Glandele cu secreție internă funcționează și ele mai intens, contribuind la stimularea metabolismului energetic, la dezintoxicarea organismului și la stimularea complexă a funcției diferitelor sisteme.

În urma antrenamentului se schimbă și felul de funcționare a diferitelor organe, ele funcționînd mai economic și bine coordonate.

Problema antrenamentului nu este limitată numai la cei care depun o

muncă însoțită de eforturi fizice. Ea interesează toate profesiunile și ocupațiile. Pe de altă parte nu se poate vorbi de muncă fizică pură sau muncă intelectuală pură, fiindcă orice muncă fizică are și componente intelectuale, iar orice muncă intelectuală necesită și efort fizic.

S-ar părea că munca predominant intelectuală se efectuează fără consum de substanțe energetice. Este o concepție greșită, fiindcă în timpul muncilor intelectuale metabolismul crește cu 5—10 la sută față de starea de repaos. Creierul, deși constituie numai 2—3 la sută din greutatea corpului nostru, consumă de 10—20 de ori mai mult oxigen pe kilocorp decît musculatura. La nivelul creierului se constată un consum crescut de glucide, de fosfați (fosforul este un excelent „aliment cerebral”) și de protide. Ceva mai mult, în timpul activității intelectuale se observă o activare a metabolismului muscular chiar și în mușchii complet relaxați.

Concluzia practică pe care o putem desprinde din aceste date este că adaptarea dozată, antrenarea rațională sînt esențiale pentru un efort. De aceea munca în salturi, neritmică este mai obositoare decît cea în care capacitatea de adaptare a organismului este solicitată pe baze fiziologice.

Dr. Z. A. Barski

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Plăgile mici pot fi tetanigene?

Tetanosul face încă parte din bolile infecțioase grave, care duc la o mortalitate ridicată cu tot tratamentul complex care se aplică în prezent în spitalele de specialitate. Apariția lui poate fi însă ușor împiedicată prin efectuarea la timp a vaccinărilor cu anatoxină tetanică și îngrijirea plăgilor.

În tratatele clasice se arată că plăgile tetanigene sînt de obicei cele mari, anfractuoză, cu pierderi masive de țesut. În ultimii ani s-a observat totuși că infecția tetanică s-a produs în urma unor plăgi mici, mai ales la picioare. Contaminarea s-a făcut prin praf, pămînt, cuie ruginite, condițiile locale de anaerobioză favorizînd dezvoltarea microbilor.

Un tratament corect al acestor plăgi mici ar fi împiedicat desigur îmbolnăvirea. Dar dacă pentru răni mai importante accidentații se adresează cabinetelor medicale unde li se acordă o

esculap
esculap esculap
.esculap esculap escula
lap esculap esculap escu
,esculap esculap esculap
.culap esculap esculap escu
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

asistență calificată, cele mai mici sînt neglijate ori tratate empiric la domiciliu, putînd astfel duce la complicații, dintre care cea mai gravă e tetanosul.

Iată de ce am vrea să atragem atenția asupra pericolului acestor răni și plăgi mici. Ele se pot vindeca și fără tratament după cîteva zile, pentru ca apoi, după o perioadă de timp variabilă, să se declanșeze tetanosul, al cărui microbi au fost inoculați cu ocazia rănirii.

Pentru a preveni tetanosul sînt necesare deci o serie de măsuri pe care trebuie să le cunoască toată lumea și în special cei care lucrează în medii tetanigene: muncitori de pe șantiere, agricultorii, grădinarii, ostași, sportivi etc.

Vaccinarea corectă cu anatoxină tetanică și revaccinarea periodică (rapel) sau la nevoie, după răni, este o primă obligație.

Tratamentul tuturor plăgilor mari sau mici va fi făcut în servicii medicale de către personalul medico-sanitar calificat. În linii mari, acest tratament constă în toaleta corectă a plăgilor prin curățirea mecanică a corpilor străini, resturilor de vîșminte etc., excizie și debridare; pansarea sterilă și schimbarea pansamentului în aceleași condiții, administrarea la nevoie de antibiotice injectabile sau pe gură; administrarea preventivă de ser antitetanic după o prealabilă desensibilizare, pentru a preveni șocul anafilatic; la cel vaccinat este indicat un rapel cu 0,5 cm³ anatoxină tetanică. Supravegherea pînă la vindecare a oricărei plăgi, cit de mică, chiar escoriație (zgîrietură), este absolut necesară.

Dr. S. Maslov

PE SCURT

Citeva secrete

ale alimentației

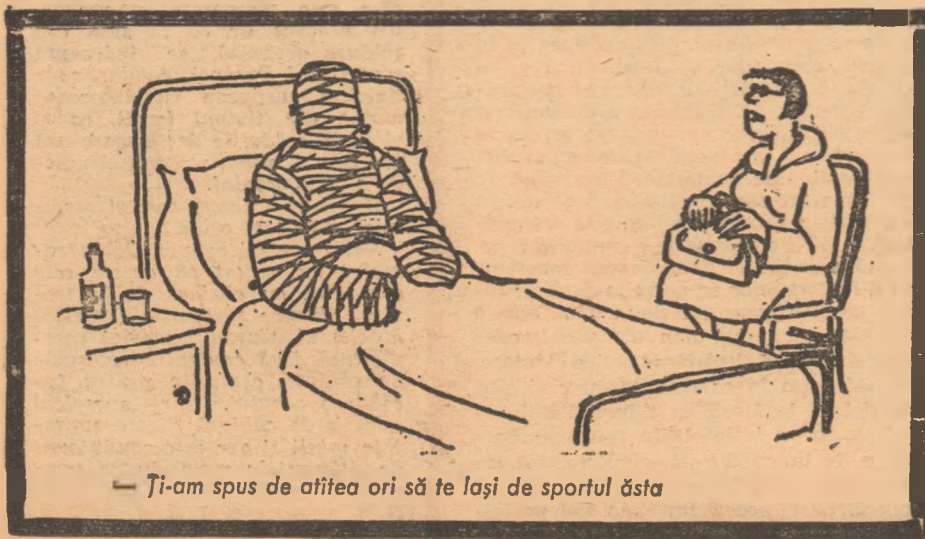
CARNEA nu trebuie pusă niciodată direct pe gheață, sub cuvînt că s-ar păstra mai bine sau s-ar frăgezi, deoarece porțiunea aflată în contact cu stratul subțire de apă format prin topirea gheții se macerează și contribuie ulterior la alterarea întregii cantități de carne.

CONSERVELE ruginite nu vor fi consumate, deoarece rugină determină mici perforări ale metalului, ceea ce înlesnește pătrunderea microorganismelor în interiorul conservei și ca urmare provocarea unei intoxicații alimentare.

LAPTELE praf și laptele condensat conțin valori nutritive asemănătoare celor ale laptelui proaspăt, pe care îl pot înlocui în alimentație, cu condiția adaosului de vitamine sintetice C și B.

BOGĂȚIA în fosfor (200—250 mg%), calciu (60 mg%) și fier (2—3 mg%) face din ou un aliment indicat în reconfortarea organismului și în prevenirea stărilor astenice și de anemie.

FRUCTELE conțin în coaja lor și în porțiunile de la margine mai multă vitamină C decît în părțile centrale. Tot astfel, exemplarele mici de pătlăgele roșii, ceapă și alte legume sau fructe sînt mai bogate în vitamine decît cele de proporții mari.

— Ți-am spus de atîtea ori să te lași de sportul ăsta

S.U.A.

Ranch-ul Frumuseții

Drumul urcă brusc. Aerul tare e încărcat de mireasma florilor și a ierbii. În dreapta și în stânga se înalță lanțuri muntoase cu versante acoperite de sequoia uriași.

Sîntem în valea Sonomei (la 50 de mile depărtare de San Francisco), cum au numit-o indienii americani, populația băștinașă de odinioară a acestor meleaguri. În limba lor, Sonoma înseamnă „multe Luni”. În nopțile senine, Luna se ascunde cînd îndărătul unui pisc muntos, cînd al altuia. Apoi, cînd se ivește iar, pare o altă Lună, abia atunci răsărită. „Nu cunosc colțisor mai frumos în America” — spunea Jack London despre Valea Lunei. Scriitorul a locuit de altfel acolo ultimii zece ani din viață. Călărea pe cîmpurile și colinele acoperite de iarbă înaltă, ca „un călăreț cu sufler de marinar”, cum spunea el însuși.

Acum, cînd urcăm, pe un drum șerpuit, o colină verde ca smaraldul, am impresia că, dintr-o clipă într-alta, de după vreo cotitură se va ivi un călăreț chipș cu păr bogat, într-un costum de culoare deschisă și cu cizme...

Cum să nu vizitezi ruinele?

Glen Allan este o mică așezare aflată la poalele unui deal. Doar o casă-două rămase în picioare mai amintesc de vremurile de odinioară. Jack London obișnuia să coboare la Glen Allan din ranch-ul lui, într-o trăsură cu patru cai. Clinchetul clopoțeilor vestește de departe locuitorilor sosirea scriitorului.

De la Glen Allan la fosta locuință a lui Jack London este cam o milă și ceva. Apropiindu-ne de curte, zărim o piatră cu o tăbliță de bronz pe care, cu litere albe, scrie: „Ranch-ul lui Jack London”. În 1960, autoritățile californiene au cumpărat o bucată de pămînt de la Irving Shepard, un nepot al scriitorului și moștenitorul acestuia, și au făcut acolo un parc-muzeu.

În fața noastră se înalță o clădire cu un etaj, durată din blocuri de piatră

masivă, necioplită. Casa a fost construită de soția scriitorului la sfîrșitul primului război mondial. Acolo e de fapt muzeul Jack London. Casa de lemn din „Ranch-ul Frumuseții”, în care a locuit și a lucrat scriitorul, nu mai există. Cele cinci mii de volume din biblioteca lui și corespondența sînt păstrate în biblioteca din orașul Pasadena.

Intr-o încăpere a muzeului a fost reconstituită camera de lucru a scriitorului. În mijlocul ei se află o masă lungă, masivă, la care London scria în fiecare dimineață, obligatoriu, cîte o mie de cuvinte. Pe masă, o lampă cu abajur rotund de metal, iar alături un raft îngust pentru cărți. În stînga se află masa soției lui London, cu o mașină mare, greaoie, de scris, marca „Underwood”, la care ea dactilografia manuscrisele soțului. Se mai poate vedea, de asemenea, un birou pe care London își ținea registrele care consemnau indeletnicirile lui agricole...

În celelalte încăperi ale muzeului există o sumă de obiecte personale ale scriitorului și fotografii, dintre care una din perioada cînd London participa activ la viața politică, ca membru al partidului socialist. Multe exponate sînt legate de călătoria de doi ani pe iachtul „Snark”. Casa-muzeu cuprinde astfel o bogată colecție de obiecte aduse din Polinezia, Fiji, Samoa, Marchize: canoe visle, scoici, podobe cioplite în lemn, sulite, pipe, vase, rogojini, țesături din materiale specifice acestor insule, măști etc.

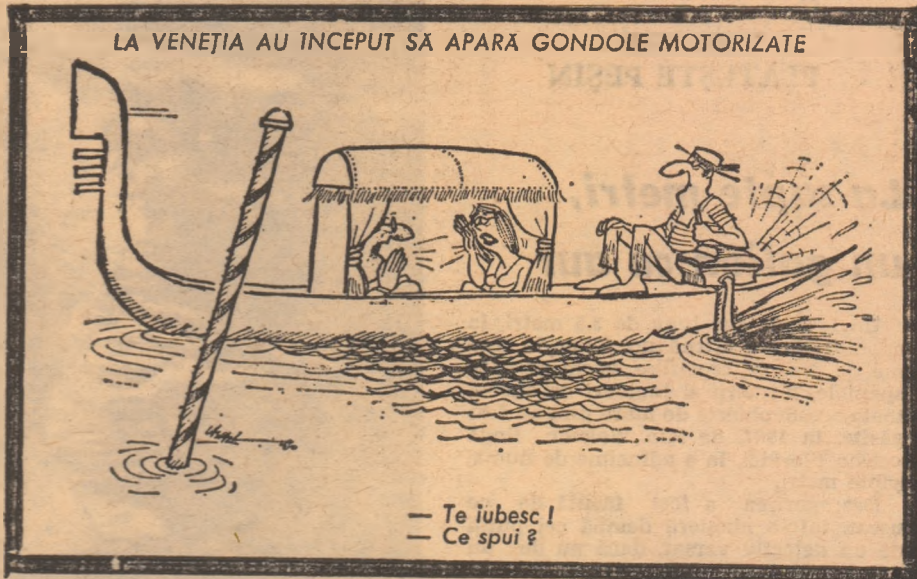
Lîngă muzeu se află un șopron cu unelte agricole de la începutul secolului. Ele evocă îndrăznețele experiențe ale scriitorului, care a încercat să transforme pămîntul secăuit al ranch-ului într-un teren fertil. Dar eforturile lui au eșuat.

Din vârful colinei coborîm pe o potecă destul de abruptă. Sub coroanele bogate ale unor copaci specifici ținutului susură pîriișe. Deodată, însă, vegetația foarte bogată se împuținează, se retrage parcă spre a da la iveală niște ziduri din blocuri masive de piatră roșcată. Sînt ruinele „Casei Lupului”, alt vis nerealizat al scriitorului.

Jack London a început să construiască această casă în 1910, cu intenția mărturisită de a locui în ea pînă la sfîrșitul vieții. A cumpărat o bucată de pămînt într-un canion înconjurat de sequoia, viță de vie, livezi de pruni și păduri. Conform planului lui, casa trebuia să fie cea mai frumoasă și mai originală construcție din țară. London l-a dezbătut în amănunt cu arhitecții din San Francisco, stabilind amplasarea și dimensiunile tuturor celor 23 de camere. Apoi a angajat un iscusit pietrar, italianul Forni, cărui i-a dat instrucțiuni categorice: casa urma să fie construită din piatră roșie de prin partea locului, iar fiecare porțiune de 25 de cm trebuia spălată cu apă și răzuită cu perii de oțel, căci zidurile trebuiau să reziste o veșnicie. Partea lemnoasă urma să fie durată din arbori de sequoia seculari. Acoperișurile trebuiau să fie duble sau triple. Pereții despărțitori — din bușteni întregi. Jgheburile de pe acoperișuri și țevile de apă urmau să fie de cupru. Proiectul prevedea o sală de muzică, o sufragerie mare în care să poată încăpea mulți oaspeți, un dormitor al scriitorului, finisat în lemn de sequoia, un salon spațios și chiar un bazin. Și aproape în fiecare încăpere un cămin, neapărat un cămin, căci London adora căminurile frumoase și călduroase.

London își conducea deseori oaspeții pe șantier și le arăta calitatea ireproșabilă a pietrei folosite. De fiecare dată ținea să amintească că el nu va trebui să-și asigure casa împotriva incendiilor, întrucît construcția avea ziduri de piatră, acoperiș de țigle, iar partea lemnoasă urma să fie acoperită cu vopsea rezistentă la foc.

De ce a numit London clădirea: „Casa Lupului”? Răspunsul a fost dat de Irving Stone în „Marinarul în sa”, o biografie a lui London: „Indienii din Alaska i-au numit pe cuceritorii albi „Lupi”, și acest cuvînt a exercitat o mare fascinație asupra lui Jack... L-a utilizat în titlurile romanelor „Fiul lupului” și „Lupul de mare”, la fel semna scrisorile adresate lui George Stirling, iar acum și-a construit „Casa Lupului”. London spera cu toată ființa lui că soția îl va dăruii un fiu, că va întemeia o dinastie a Londonilor, care va locui totdeauna în „Casa Lupului”. Pînă în august 1913, London a cheltuit pentru „Casa Lupului” circa 80.000 de dolari. A investit în această construcție aproape toți banii realizați

LA VENEȚIA AU ÎNCEPUT SĂ APARĂ GONDOLE MOTORIZATE

— Te iubesc!
— Ce spui?

din publicarea romanelor, nuvelor și povestirilor scrise în ultimii ani. Ba a făcut și datorii. Dar era fericit: după părerea specialiștilor, avea cea mai frumoasă casă din America.

18 august era zi de curățenie. Muncitorii terminaseră ultimele lucrări, adunaseră cirpele și zierele cu care șterseseră partea lemnoasă a clădirii. A doua zi urmau să se mute în „Casa Lupului” scriitorul și soția lui. Dar în puterea nopții London a fost trezit de un strigăt sfîșietor: „Arde „Casa Lupului”! Incendiul cuprinsese dintr-o dată toată clădirea. Ardeau pînă și niște stive de scînduri aflate la distanță mare de casă. Era evident că cineva îi dăduse foc. Dar enigma acestui act criminal n-a fost elucidată nici pînă acum.

De-a lungul ruinelor e întinsă o frînghie groasă, dincolo de care nu se poate trece. „Zonă primejdioasă. Nu vă apropiați!” — avertizează o inscripție. Dar cum să rezisti tentației și să nu treci peste frînghie, cum să nu vizitezi camerele casei năruite?

Urcăm iar o potecă. Pe creasta unei coline maiestuoase, la umbra copacilor se află, îndărătul unui gard de lemn, urna cu rămășițele pămîntesti ale scriitorului. „Mormîntul lui Jack London” — spune simplu o inscripție de pe o tăbliță infiptă în pămînt.

O. Vasilev

DE PE CINCI CONTINENTE

● Nisip și petrol ● Clubul Capului Horn ● O importantă aniversare ● Cum a fost găsit un fluviu

Libia a fost supranumită multă vreme „Regatul deșertului”. Într-adevăr, 98 la sută din teritoriul ei, în care ar încăpea Anglia, Franța, Italia și Spania luate laolaltă, este deșert și semi-deșert. Acum, însă, această noțiune e perimată. În deceniul trecut, după prima sondă instalată în mijlocul nisipurilor arzătoare, mai multe regiuni ale țării au început să fie realmente împinzite cu instalații de foraj. Mai corect ar fi, deci, ca astăzi Libia să fie supranumită „Regatul oazelor petrolifere”. Căci petrolul a chemat la viață cele mai inospitaliere ținuturi din Sahara.

În circa zece ani, Libia s-a situat pe primul loc în Africa și pe locul șase în lume în ce privește extracția de petrol (120 milioane de tone în 1968).

Recent, un colț al portului Oslo a căpătat înfățișarea unei vechi gravuri. În locul obișnuitelor nave moderne, la chei au ancorat golete și alte ambarcațiuni ușoare și zvelte. Parada navelor cu pinze marca deschiderea celui de al 25-lea Congres al Clubului internațional al Capului Horn. Din această asociație, cu sediul în orașul francez Saint-Malo, fac parte marinari care au înconjurat America de Sud la bordul unor ambarcațiuni fără motor — cu alte cuvinte vase cu pinze — prin primejdioasa strimtoare Drake. La festivitățile de la Oslo au participat circa 300 de veterani ai navigației cu pinze din 11 țări.

În Capul Comorin, la extremitatea sudică a Indiei, se află, la numai o sută de metri de țărm, o clădire în formă de cupolă, legată de numele lui Ma-

hatma Gandhi. Monumentul a fost înălțat pe locul unde, la 12 februarie 1948, a fost așezată urna cu rămășițele pămîntesti ale marelui luptător pentru libertatea Indiei înainte de a fi coborîtă în apele oceanului. Remarcabil în construcția monumentului este faptul că razele soarelui cad pe placa memorială din interiorul clădirii, printr-un orificiu îngust din cupolă, numai o singură dată pe an, la 2 octombrie, ziua cînd s-a născut Mahatma Gandhi. Anul acesta se vor împlini o sută de ani de la nașterea acestui mare luptător, „părintele națiunii indiene”.

Enigma Nigerului i-a preocupat pe geografi în aceeași măsură ca problema izvoarelor Nilului și Congoului. Uriașa fișie de apă, cu o lungime de 4000 de kilometri, care străbate regiunea vestică a Africii, a fost înscrisă pe hartă abia în deceniul al patrulea al secolului trecut. Pînă atunci, deși i se cunoșteau izvoarele (Guinea) și gurile, geografil nu avuseseră destulă imaginație spre a uni totul într-un singur sistem. Numai o întimplare a făcut ca orașelul Bussa să fie, la începutul secolului XIX, punctul-cheie pentru dezlegarea enigmei Nigerului. La sfîrșitul anului 1805 a ajuns acolo, venind de pe cursul superior al fluviului — la bordul unei golete — scoțianul Mungo Park. Dar acest lucru s-a aflat mult mai tîrziu, întrucît echipajul în frunte cu Park a pierit ceva mai jos de Bussa. Ultima scrisoare expediată în patrie de medicul-explorator se încheia cu aceste cuvinte: „Chiar dacă nu-mi voi atinge ținta, voi muri totuși pe Niger”. Douăzeci de ani mai tîrziu, a ajuns la Bussa, dintr-o altă direcție, celebrul explorator Clapperton. Aflînd cum sfîrșise Park, el și-a dat seama că uriașul fluviu care curge dinspre Guinea spre nord-est, către Sahara, își schimbă într-un anumit punct brusc direcția și se îndreaptă spre sud, către ocean. Dar Clapperton n-a izbutit să urmeze cursul Nigerului, căci a murit curînd. Din toată expediția n-a supraviețuit decît un servitor al exploratorului, un anume Richard Lunder. Acest om excepțional a ajuns, cu eforturi supraomenești, pînă la ocean, pentru ca după trei ani să revină la Bussa. În felul acesta, călătorind de la vechea Bussa pînă la gurile Nigerului, el a risipit ultimele îndoile ale geografilor.

Vînzătorii de suveniruri din Madeira ies înaintea vapoarelor cu turiști spre a-și oferi marfa

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

ANA ANGELESCU — Arad : Cum „foamea este cel mai bun bucătar”, nu satisfăceți toate poftele copilului. Lăsați-l nițel să flămânzească dacă refuză un singur fel de mâncare, după care fiți siguri că vă va aprecia arta culinară. Este un sfat pedagogic, psihologic și... medical pentru toți părinții micilor tirani mofturoși.

JURCOVĂȚ MOISE — com. Unirea-Hateg, jud. Hunedoara : Afectiunea dv. neuromusculară nu pare a fi urmarea unei encefalite, iar după semnele descrise nu putem preciza diagnosticul. Trimiteti-ne avizul de ieșire din spital și toate indicațiile de tratament primite pînă acum pentru a putea analiza mai eficient cazul dv.

COZLOGEANU MARIN — com. Arpașul de Jos, jud. Sibiu : Nădăjduim că articolul „Despre inhibiția psihică”, apărut în nr. 22/1969 al revistei noastre, a înlăturat aprehensiunile dv. absolut nejustificate. Găsiți acolo și o gamă variată de medicamente tonifiante, deși leacul cel mai eficient rămîne, am mai spus-o, căsătoria.

RADU L. — Calafat : Nu, nu e o „boală”, de aceea nu comportă un tratament. Este doar un „nărav”, care finalmente poate duce totuși la o îmbolnăvire neuropsihică cu consecințe neplăcute. Vă înțelegem, dar... „șit pro ratione voluntas”

(voința să țină locul oricărei alte rațiuni), cum spunea poetul latin Juvenal.

WALTER P. — Lupeni : „Boala” dv. se numește cu un termen... literar „oblo-movism”. Dacă ați avut prilejul să citiți celebrul roman „Oblo-mov” al scriitorului rus Gonțearov, v-ați putut desigur recunoaște cu ușurință în eroul lui (dacă nu, citiți-l neapărat!). Frământat de idealuri generoase, de dorința de a realiza ceva și de a se realiza, eroul romanului este anihilat permanent de o lipsă de voință maladivă, de o abulie care-l sterilizează acțiunile și viața.

Vina o poartă de obicei „educația” răsfățului părintesc, care a cultivat inconștient acest „douce far niente” în care conștințați să vă complăceți și dv. Păreră noastră sinceră este să renunțați la studiile superioare universitare cărora nu le puteți face față și să vă angrenați într-o muncă socialmente utilă, oricare ar fi ea, fără să vă fie rușine că nu sîn-teți „titrat”. Nu hipnoza, ci autosugestia în sensul abandonării nedemnilui parazitism social vă poate lecu de cronică dv. lipsă de voință. Vă urăm succes în această dificilă și temerară încercare de afirmare a unei noi „condiții umane”.

PESCARU BOGDAN — Pitești : 1) Cert este că hipertensiunea arterială nu trebuie să devină o obsesie mai ales în stadiul I. Controversele pe care le semnalăți între diverși autori nu sînt de natură esențială. Considerăm că în doze mici puteți consuma cite o cafea sau un sprîț, cacao și ceal. Grăsimile sînt indicate

mai ales sub formă de uleiuri vegetale și indeosebi crude. 2) În privința tratamentului medicamentos am publicat în numărul 18 articolul : „Trebuie tratată orice hipertensiune arterială ?” 3) Pentru reducerea apetitului nu vă putem recomanda decît voință, orice medicamente fiind pentru dv. nocive. Consumați sa-

late, legume, crudități, fructe, care dau senzația de sațietate și nu îngrășă. 4) Rețeta cu usturoi și lămîie e indicată în hipertensiunea arterială.

ION NICOLAU — Cluj : Adresați-vă Institutului de cercetări medico-legale din București, str. Căuzași 9, sau unui medic legist din localitatea dv.

numai pentru

nu
avem
echipament...

Pentru
călătorii
terestre, magazinele
de specialitate sînt bine
asortate cu articole de

SPORT și VOIAJ

GENȚI VOIAJ P.V.C. EXPANDAT
RUKSAK PENTRU COPII ȘI ADULȚI
BĂCANICI PENTRU TURISM
PANTOFI FETE BOX TALPĂ CAUCIUC PENTRU TURISM ÎN MUNȚI
PANTOFI PENTRU CONDUCĂTORI AUTO
SCURTE ȘI HANORACE DIFERITE DIN RELON.

(2160)

Combinatul pentru fibre artificiale

BRĂILA

CFA

Produce și livrează pe bază de repartție

- Celofibră tip lînă
- Celofibră tip bumbac
- Rețele cord de mare rezistență
- Confecții din celofan normal tratat și hirtie pungi sau coli de orice dimensiune de la 1-4 culori pentru ambalarea produselor de larg consum, cu emblema și textul indicat de beneficiar, în orice cantitate și prompt.
- Sulfat de sodiu

CITEVA DIN PRODUSELE DE CALITATE REALIZATE DE ÎNTREPRINDERILE MINISTERULUI ECONOMIEI FORESTIERE...

bucătăria

DAFIN

Realizată după concepția modernă a funcționalității multiple și estetice a mobilierului de bucătărie, această garnitură este cerută de toate gospodinele.

Prețuri de vânzare : Dulap din P.F.L. nelaminat lei 2000; masă lei 185; taburet lei 55.

Dulapul se poate vinde și în versiunea P.F.L. emailat cu prețul de lei 1755.

biblioteca

milcov2

Prin suprapunere sau alăturare, cele cinci corpuri modulate componente ale bibliotecii se pot asambla ușor în multiple și estetice combinații, după dorință sau necesități. Preț de vânzare : corp A lei 422, corp B lei 466, corp C lei 527, corp D lei 501 corp E lei 447.

suplă,
elegantă,
modernă

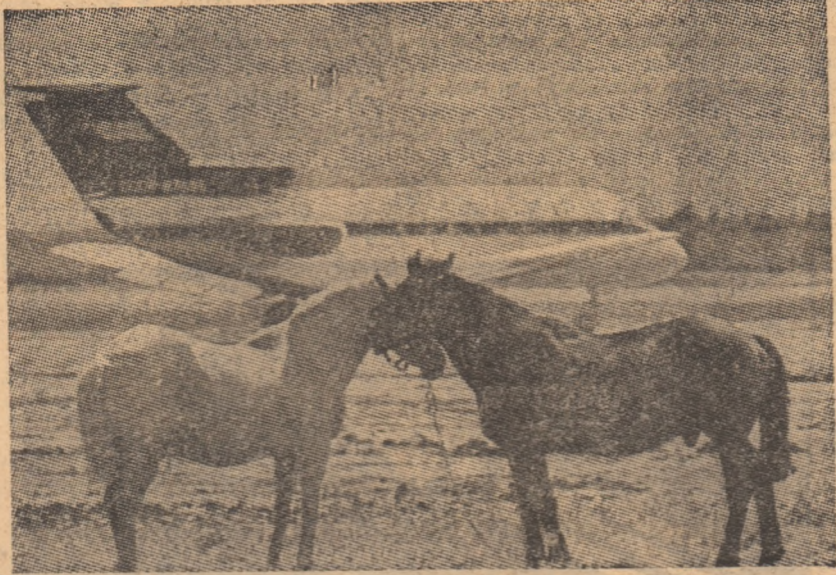
garnitura de hol NORMA

Este un produs superior pe care îl recomandăm atenției dumneavoastră.

Avînd o construcție simplă și dimensiuni convenabile, garnitura de hol „Norma” îndeplinește toate condițiile unui produs superior.

Preț de vânzare, CANAPEA EXTENSIBILĂ (în funcție de categoria materialelor textile) C. 1951 lei; D. 2100, E. 2248 lei; fotolii 1200 (două bucăți); măsută 258 lei.

— Drum bun !

Foto : O. Porokovnikov

Ajutooor !

Mi-a intrat în ochi un fir de zgură. Ochiul mi s-a înroșit și a început să lăcrimeze, încît m-am dus la policlinică.

— Am un fir de zgură în ochi, i-am spus sorei medicale de la fișior.

— Legitimația.

— N-am. Am lăsat-o acasă.

— Dar ce aveți ?

— Un fir de zgură.

— Ce acte aveți, vă întreb ?

— Asupra mea nimic. Numai firul ăsta de zgură...

— Mi-ați împuiat capul cu zgura asta ! Rămîneți cu ea, dacă n-aveți acte !

— La dv. firele de zgură din ochi se scot cu actele ? am întrebat-o enervat.

— Păstrează glumele pentru nevasta d-tale !

— Nu-mi arde de glume.

— Și te poftesc să nu-mi faci eu ochiul ! se răsti sora.

— Nici nu mă gîndesc. Clipsec din pricina blestematului ăsta de fir de zgură. Ajută-mă, te rog !

— Legitimația !

— Te rog !

— Legitimația !!

— Mă doare, crede-mă.

— Le-gi-ti-ma-ți-a !!

— Bine. Vreau să stau de vorbă cu medicul-sef.

— Cererea mi-a fost satisfăcută.

— Nu vă putem trata, mă lămuri medicul-sef. Să zicem că intrați la medic și cînd colo nu sînteți din raionul nostru. Ce are să se întîmple atunci ?

— Ba sînt, l-am încredințat, sînt al dv., din raionul dv. !

— Tot ce se poate, observă calm medicul-sef.

— Și firul de zgură e din raionul dv. !

— Vă cred. Dar ce are să spună oftalmologul ?

— Dar ce trebuie să spună ? Treaba lui e să scoată firul de zgură. Asta-i !

— Fără legitimație ? se miră medicul-sef.

— Fără. Cu penseta, cu orice altă unealtă, dar nu cu legitimația. Duceți-mă la el !

— Excluz ! declară oftalmologul. Nu acordăm asistență medicală fără legitimație.

— Dar ați depus jurămintul lui Hipocrat ! i-am spus. Ați jurat să-i tratați chiar și pe dușmani !

— Pe dușmani, da. Dar nu și pe cei din alte raioane. Te rog să nu-mi răstorni aparatele. Ce, nu vezi ?

— Nu văd ! am urlat eu. Nu mai văd ! Ajutați-mă !

— Imposibil.

— Cum ? ! Medicina e neputincioasă ? !

— Deocamdată da, îmi explicară iar medicii în cor, clătîindu-și capetele cu tristețe.

— Ce să mă fac ?

— Să vă repeziți acasă după legitimație.

— Dar nu mai văd ! Și mă doare !

— Vă dăm o mașină. Și doi însoțitori.

— A-a-a ! am urlat din răsuputeri. Mă doare !

— Zici că te doare ? se apropie de mine o bătrînică. Ochiul ?

— Aoleu ! Nu mai pot !!

— Da' doftorii ce spun ? Văd că-s vroce patru pe lingă dumneata.

— Nimic, măicuță. N-au nici o putere.

— Și ce zici că ai la ochi ?

— Mi-a intrat un fir de zgură, măicuță. Mă arde, mă taie, nu mai pot !

— Apleacă-te, că ți-l scot !

— Cum ai să-l scoți, măicuță, dacă n-am legitimație ?

— Păi, c-un colț de batistă...

— Dar dacă nu-s din raionul dumitale ?

— Ce, te-ai scrîntit ? Apleacă-te !

— Ba nu, spune-mi intîi din ce raion ești, măicuță !

— Din Novii.

— Uf ! am răsuflat ușurat. Și eu sînt din Novii. Jur ! Mă crezi ?

— Te cred, zău, te cred. Haide, dă-ncoa ochiul !

— Poftim !... A... a... ah ! Mulțumesc, măicuță ! Să trăiești ! Să fii sănătoasă !

Am îmbrățișat-o și mi-am notat adresa ei, pentru orice eventualitate. Cei patru medici au notat-o și ei.

— Mai știi ? explică medicul-sef. Dacă ne uităm și noi legitimațiile acasă ?

A. și L. Șargorodski

Drăcovenii

Copilul ei

În toată noaptea Sirov auzi niște zgomote suspecte în odaia alăturată. Se apropie tiptil de ușă, o deschise și intră.

— Tanea ! Ce-i asta ? exclamă Sirov.

Tanea, soția lui, legăna în brațe un copil în scutece.

— E copilul meu, șopti Tanea.

— Al tău ? !

— S-st ! Nu striga ! Doarme...

— Nu-i al vecinilor ?

— E al meu, Gleb, ți-am spus. Numai al meu.

— Bine, dar eu... ? făcu Gleb nedumerit.

— Tu n-ai nici un amestec.

— Cuuum ? ! M-ai înșelat ! Mi-ai adus în casă un copil străin ! !

— Nu te-am înșelat ! Ți-o jur !

— Asta-i bună ! Măcar acum mărturiseste-mi cine-i tatăl copilului ! se încruntă Sirov.

— Cum să-ți spun...

— Nu cumva nu știi cine e ? ricană Sirov.

— Mai încet, te implor ! Am să-ți explic...

Sirov privi atent copilul și-și întrebă nevasta :

— De cînd îl ai ?

— De ieri.

— De ieri și e așa de mare ?

— Dă-mi voie să-ți explic, Gleb. Am făcut ca tine. Îți amintești că ai adus de la uzină intîi o piesă, pe urmă încă una, pînă ai asamblat televizorul ?

Tanea izbucni în plîns.

— Am făcut la fel, continuă ea printre sughituri. Piesă cu piesă...

— Pe cine vrei să păcălești ? se supără soțul. Te întreb pentru ultima oară : al cui e copilul ?

— Crede-mă, Gleb, l-am adunat piesă cu piesă...

— Ce, ai înnebunit ? De unde naiba ai găsit piesele ?

— ...Ca tine, Gleb. La locul meu de muncă, la maternitate. Piesă cu piesă...

Vasăzică așa stăteau lucrurile ! Și Gleb oftă ușurat.

A. L. Ș.

17 sfaturi pentru o dizertație

Poți să nu fii savant, dar ești obligat să fii candidat
(Din folclorul științific)

1. Să nu fie lungă. Dizertația nu e „Război și pace”, iar dv. nu sinteți Lev Tolstoi. În plus, o dizertație voluminoasă are asupra oponenților efectul pe care culoarea roșie îl exercită asupra taurilor.

2. Să nu fie nici scurtă. O dizertație scurtă trădează fie un mare talent, fie lipsă de imaginație. Oponenții nu iartă nici una din aceste însușiri.

3. Titlul are pentru dizertație importanța pe care o are fardul pentru femeile între două vîrste.

4. Fiți cumpătat în alegerea citatelor pro și contra. Dacă dizertația va conține multe argumente contra, oponenții se vor îndoi de justetea ideilor expuse. În schimb, dacă va abunda în argumente pro, oponenții se vor întreba care e aportul dv.

5. Nu-i recomandabil să fiți prea familiar cu clasicii științelor naturii.

6. Nu cădeți în păcatul trufiei. Ar fi greșit să credeți că toți oamenii sînt proști cu excepția dv. Evitați persoana intîia, înlocuind impertinentul „eu cred” prin modestul „se pare”, „se poate spune” etc.

7. Verificați calitatea dizertației pe reacțiile membrilor familiei dv. și ale colegilor. O dizertație normală provoacă celor din jur căscături spontane, urmate de o toropeală firească. Capitoarele care stîrnesc accese de veselie sau, dimpotrivă, crize de depresiuni, trebuie refăcute. Nu vă bucurați dacă un ascultător profan afirmă că a înțeles tot : e un semn sigur că auditoriul științific nu va înțelege nimic.

B. Cum se aleg oponenții...

8. Oponentul e personajul principal în susținerea dizertației.

9. Un oponent ideal trebuie să aibă o idee vagă despre obiectul dizertației și nu trebuie să fie specialist în problema respectivă. Oponentul care nu are habar de ceea ce aude poate să vă facă un prost serviciu, lăudînd în exces ceea ce ar trebui să critice moderat. Specialistul, în schimb, comentează toate amănuntele care ar trebui trecute sub tăcere.

10. Evitați-i cu orice preț pe candidații și doctorii tineri. Ei nu se gîndesc decît să-și cucerească un loc sub soare, de aceea sînt întotdeauna dornici să se facă remarcăți și să-i ponegrească pe alții. E mult mai bine să aveți de-a face cu venerabili și emeriți slujitori ai științei, știut fiind că vîrsta îi face pe oameni dacă nu mai buni, cel puțin mai pasivi.

• UMOR •
Or umor umor u.
r umor umor umor u.
umor umor umor umor u.
ior umor umor umor u.
umor umor umor umor u.
nor umor umor umor u.
r umor umor umor umor u.
mor umor umor umor u.

11. Încercați să atrageți pe eventualii oponenți de partea apărării. În acest scop cereți-le în prealabil sfaturi și mulțumiți-le călduros pentru ajutor. Recunoscîndu-vă inferioritatea, le veți măguli amorul propriu. În felul acesta inamicul va fi cointerestat în succesul dizertației, căci nimeni n-are chef să-și combată propriile recomandări.

C. ...Cum se susține

12. Cel mai mare dușman al susținătorului dizertației este el însuși. El și numai el strecoară în lucrare cele mai mari inexactități. Acest adevăr, verificat în proporție de aproape 100 la sută, e demn de luat în seamă. Nu uitați, așadar, să descoperiți inexactitățile înainte de a o face alții.

13. La pupitru adoptați o comportare decentă. Nu vă scărpați în ureche, nu-i înghionțiți pe membrii prezidiului, nu beți apă într-una, nu plîngeți, nu vă smiorcăți.

14. Dacă dizertația e scrisă clar, citiți-o la fel de clar. Bolboroseala provoacă indignarea firească a ascultătorilor. Lectura trebuie să fie însă suficient de monotona pentru a-i adormi pe cît mai mulți membri ai consiliului științific. Totul se va termina cu atît mai bine cu cît vor fi mai mulți cei ce moțnice sau se gîndesc la treburile lor zilnice.

15. Materialul ilustrativ are o mare importanță. Nu neglijați epidiascopul, care vă îngăduie să faceți caz de cantitatea materialului faptic. Aparatul trebuie însă folosit cu un anumit tîlc. Exemplu, înainte de a proiecta o ilustrație adresați-vă cu voce tare mecanicului : „Diagrama nr. 25. Omiți tabelele NN 8—24 !” Nu vă obosiți să alegeți ilustrații la temă. Merge orice. Mecanicului îi este indiferent ce proiectează, iar auditoriul se lasă captivat în primul rînd de cantitate.

Atirnați în jurul dv. cît mai multe tabele, diagrame, panouri. Vă veți opri asupra celor la subiect. Celelalte creează iluzia unui bogat material de studiu.

16. În cuvîntul de încheiere nu uitați să împărțiți în dreapta și în stînga mulțumiri și plecăcuni, plecăcuni și mulțumiri, respectînd, evident, ierarhia. Mai puține mulțumiri celor absenți, mai multe celor prezenți.

17. În caz de succes banchetul final e obligatoriu. În caz de eșec... Dar nu poate fi vorba de eșec pentru cel ce vor urma aceste sfaturi.

(Din „Literaturnaia Gazeta”)

Fără cuvinte
Desen de Vladimir Ivanov